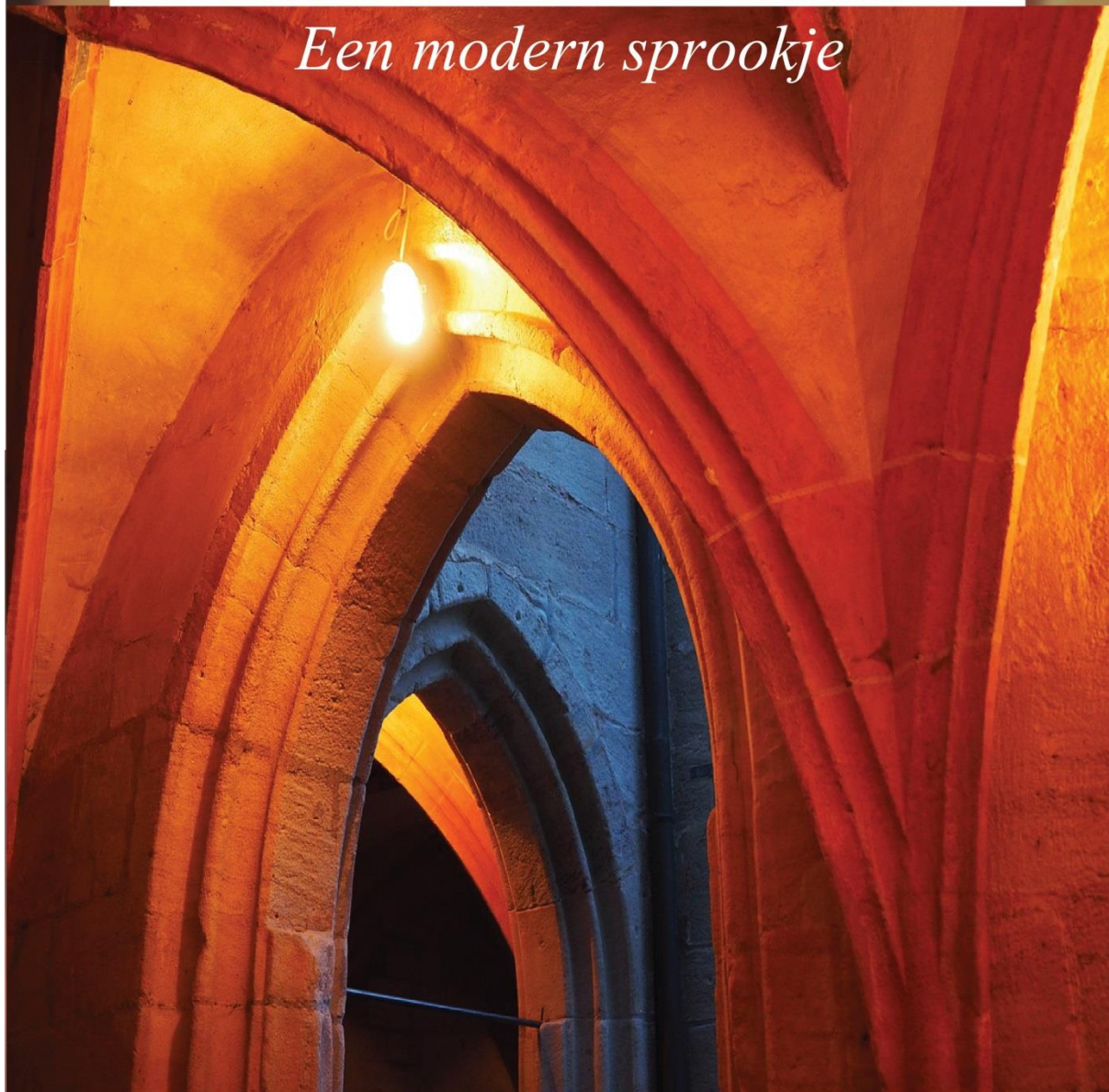

Reiziger zonder identiteit

Een modern sprookje

Joyce Beckker
Sarah Publications

Colofon

Derde uitgave, 4 mei 2020
© 2020 Joyce Beckker

Coverontwerp: Quick_master via Fiverr.com
Illustraties: Pixabay.com en Freeimages.com

Uitgever: Joyce Beckker
www.joycebeckker.nl

Het originele verhaal is samen met nog drie andere verhalen in 2007 als spiritueel roman in gedrukte vorm verschenen onder de naam 'Wonderlijke Tocht' (uitgever Free Musketeers). Voor deze sprookjesboekenreeks zijn alle vier delen bewerkt en als losse e-books uitgegeven.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgenomen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	4
<i>Proloog</i>	5
<i>Een onrustige vlam</i>	7
<i>Tussen twee culturen in</i>	11
<i>Jeugdkwellingen</i>	15
<i>De vlooiënmars</i>	20
<i>Vervlogen dromen</i>	25
<i>Naderend afscheid</i>	31
<i>Niemand's kind meer</i>	35
<i>Gesprek met een steen</i>	42
<i>Getekend voor het leven</i>	44
<i>De verzwegen oorlog</i>	49
<i>Besneeuwde tropische harten</i>	51
<i>Het ego; de bedrieger</i>	58
<i>Het pijnlichaam</i>	67
<i>Verbonden zielen</i>	71
<i>Inspiratiebronnen</i>	74

Inleiding

Er was eens een man, Paul genaamd, die succesvol leiding gaf aan een beursgenoteerd bedrijf. Naast zijn goed ontwikkeld zakelijk instinct stond hij vooral ook bekend om zijn vermogen het beste te halen uit zijn medewerkers. Zijn visie op leiderschap gaf hem veel bekendheid in binnen- en buitenland.

Paul wist namelijk dat gelukkig personeel de ruggengraat vormde voor zijn florerende bedrijf. Het bijzondere was echter dat hijzelf in zijn beginjaren bij dit bedrijf ongelukkig was. Hij stond toen vooral bekend om zijn cynisme en ambitie. Totdat hij tot ieders verbazing al zijn vakantiedagen opnam.

Voor het eerst in zijn volwassen leven liet hij een impuls van zijn hart zwaarder wegen dan de oordelen van zijn hoofd. Paul ging op pelgrimstocht. En deze beslissing bleek de grootste transformatie in zijn leven in te luiden.

Dit is zijn verhaal...

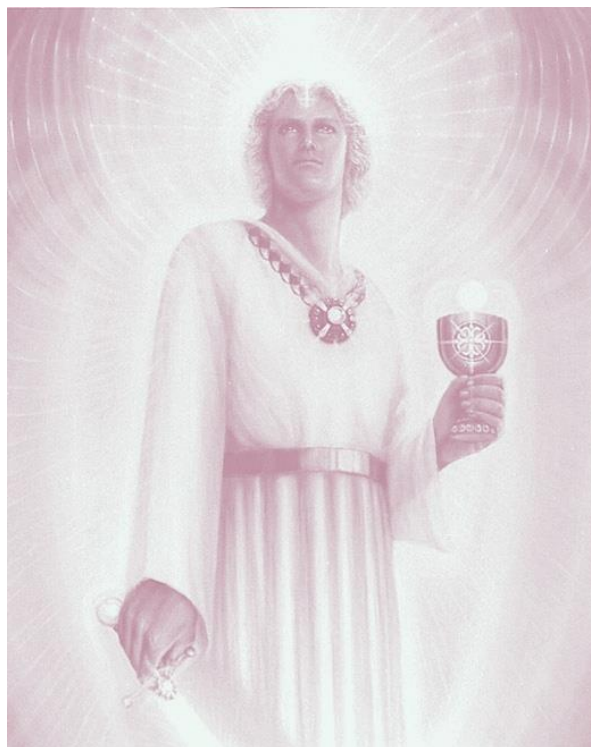

Proloog

*Wij zijn als vermoeide pelgrims,
dwalend door een innerlijke doolhof
op zoek naar ons geluk.
Onze tocht duurt voort
totdat we de weg van ons verleden
definitief de rug toekeren.
En we leren te leven,
te dansen en te zingen,
op het eeuwige pad
van het NU.*

Het is een inktzwarte nacht. De wereld ligt op één oor. Vanuit de hemel daalt een lichtwezen neer op de aarde. Hij heeft een belangrijke boodschap van God. Een boodschap die de mensheid op weg helpt bij haar zoektocht naar vrede.

En zo verschijnt in alle windstreken aartsengel Michaël in de droom van eenieder wiens levenspad versperd lijkt door innerlijke strijd. Hij spreekt tot hen over de belofte van God; de waarlijke belofte om over ieders duistere bestaan een helder licht te laten schijnen.

'God nodigt jou uit in een van zijn woningen. In dit klooster, diep verscholen op een vulkanisch eiland, zijn alle wereldse geluiden gedempt. In deze goddelijke stilte zal hij via zijn boodschappers tot jou spreken, op het niveau waarop jij je bevindt. Je zult samen met je geestelijke begeleiders reizen naar een diep vroeger, daar waar je karmische zaad is ontkiemd.

Om het klooster te bereiken heb je geen plattegrond nodig. Luister enkel naar mijn aanwijzingen die zich diep in je zullen ontvouwen. Het wordt een barre tocht maar schuw die niet. God geeft je kracht en wijst je de weg langs woeste golven en immense rotsen.

Wandel door, stap voor stap, totdat voorbij de steile richels de nevelen voor jouw aanblik zullen oplossen en de contouren van het klooster zichtbaar worden. Loop onbevreesd de poort binnen. Weet dan wat je reisdoel is. God zal je ontvangen met open armen.'

De wereld ontwaakt en de meeste mensen kiezen ervoor hun droom te vergeten. Bij vier mensen is echter een innerlijke vonk aangewakkerd. In al hun wijsheid weten zij dat de vonk door de adem van God zich weldra zal uitbreiden tot een vlammenzee. Een oceaan van licht die tot in de diepste spelonken van hun getergde zielen zal doordringen om daar heling te schenken.

Deze pelgrims gaan op weg. Op weg naar zichzelf, op weg naar God. Zo ook Paul. Hij begint op een lentemorgen zijn wonderlijke tocht.

1. Een onrustige vlam

*Wat je doet,
is niet wie je bent.*

De vroege middagzon stuurt onverbiddelijk hete stralen naar de aarde. Aan de voet van de haven bestijgt een verbolgen man onhandig de rug van een ezel. Bijna zeshonderd stenen treden scheiden hem van de hoofdstad van het eiland.

Zachtjes vloekend moet hij zich overgeven aan de grillen van het lastdier dat steeds de uiterste buitenbocht neemt waardoor de man zijn been herhaaldelijk schaaft tegen de scherpe rotswanden. Zelfs het hoofdkussen, dat hij de hele reis al met zich meesjouwt in een campingtas, kan zijn onderste ledematen niet beschermen.

Telkens als de drijver met zijn zweep even uit het gezichtsveld is verdwenen, keert het dier stoïcijns om voor een afdaling om vervolgens weer luid balkend een spurt naar boven te nemen als zijn eigenaar dreigend de achtervolging inzet.

Wanneer de duizelige pelgrim boven is aangekomen, vervolgt hij met bebloede knie en half struikelend over zijn bagage zijn weg door de nauwe steegjes. In een open stuk hoort hij de stem van aartsengel Michaël die hem opdraagt voorbij de bocht een scherpe blik te werpen over de weidse vlakke.

Aan de horizon zien zijn vermoeide ogen vanuit een krater rook opstijgen. Een paar kilometer dichterbij ziet hij een nevel die, hoe langer hij ernaar kijkt, lijkt op te lossen. Steeds duidelijker tekenen zich voor zijn gezichtsveld de contouren van een klooster af.

Als hij diep zuchtend de poort binnenstapt, klinkt weer de goddelijke stem.

‘Paul, loop nu eerst, zonder je bagage, een rondje om de kloostermuren heen.’

‘Ja kom nou, waarom zou ik?’, sputtert de man tegen. ‘Ik ben hartstikke moe en verlang onderhand wel naar een bed. Dan ga ik toch geen ereronde lopen?’

‘Je mag je eerst wat bewuster worden van je omgeving. Er brandt in jou een onrustige vlam die nu alleen nog maar z’n schaduw toont, maar zodra je tijdens je wandeling er een denkbeeldige glazen stolp overheen doet, zal je vlam rustiger worden en een helder licht geven. Dat zal je kloosterverblijf veraangenamen.’

Mopperend laat Paul zijn bagage op de stenen vloer vallen om met grote passen de poort weer uit te stappen. Pas als hij de eerste bocht voorbij is, beseft hij dat hij zich zonder zijn tassen veel gemakkelijker voortbeweegt. Wanneer hij na een kwartier weer bij zijn bagage arriveert, staat zijn blik een stuk minder gespannen.

Hardop vraagt hij zich af wat er nu van hem wordt verlangd. Dan verschijnt vlak voor hem een intens helder licht. Met open mond verbaast Paul zich over het verblindend mooie en warme schijnsel.

'Goedendag beste gast, maak uzelf bekend', spreken plechtige woorden.

Paul staat nog steeds met stomheid geslagen. Pas na enkele ogenblikken dringt het verzoek goed tot hem door.

'Ik ben Paul Lapré ...', klinkt het bedeesd.

'En wie is Paul Lapré?', wil het lichtwezen weten.

'Eh ... ik ben Area Manager Executive Sales Division Supplies.'

'Ik vroeg niet wat je doet, maar wie je bént.'

'O sorry, ik ben een pelgrim die op zoek is naar antwoorden.'

'Juist, maar wie bén je nou precies?'

De vermoeide man haalt langzaam zijn schouders op. Een zweetdruppel parelt op zijn slaap.

Dan tovert het lichtwezen een brede glimlach tevoorschijn.

'Ik plaag je maar wat Paul. Ontspan je maar. Mijn naam is Zamorel en ik ben je hoofdgids. Fijn dat je me komt opzoeken. Zal ik je maar voorgaan naar je cel?'

'Mijn cel?'

Pauls ogen zijn nu groot opgezet.

'Wees niet bang dat je achter tralies verdwijnt. In het klooster heten de kamers cellen. Volg me maar, dan zal ik het je laten zien.'

Na een korte wandeling door de kloostergangen staat Zamorel stil bij het laatste verblijf in de linkervleugel van het klooster. Hij opent de deur.

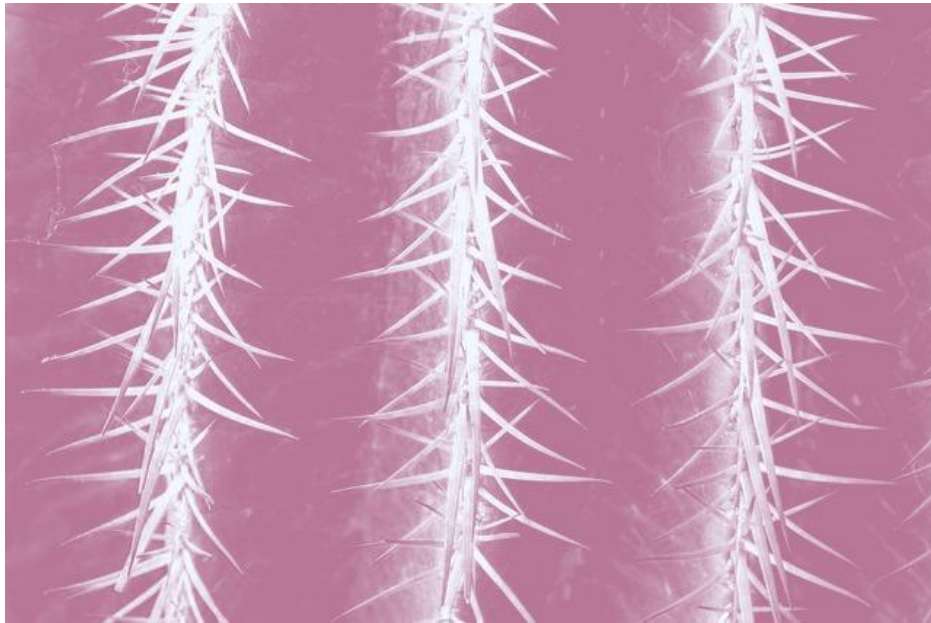
'Treed je cel binnen en richt je kamer in. Zal ik jouw hoofdkussen van je overnemen, we hebben een prima exemplaar op het bed liggen.' Paul drukt zijn campingtas dicht tegen zich aan.

'Nee Zamorel, deze gebruik ik altijd en overal. Alleen met dit kussen kan ik goed slapen.'

'O ja? Goed dan. Rust goed uit, we spreken elkaar morgen weer.'

Wanneer Paul die nacht in een diepe slaap verkeert, verschijnt Zamorel weer in zijn droom. Zamorel legt uit dat hij de volgende ochtend in de gedaante van Pauls vader zal verschijnen, zodat Paul de gelegenheid krijgt zoveel mogelijk zijn diepste emoties te tonen tegenover de man, jegens wie hij al zo lang gevoelens van haat koestert.

2. Tussen twee culturen in

*Als woede regeert,
verschrompelt het hart.*

De volgende ochtend ontwaakt Paul al heel vroeg door het indringende gekraai van een haan. Ondanks het inmiddels dubbel geklapte hoofdkussen om zijn hoofd kan hij de slaap niet meer vatten. Geërgerd stapt Paul naar het venster, zwaait het open en stuurt een vloek de ochtenddauw in. Wanneer hij het luik met een ruk weer heeft vergrendeld en naar zijn bed terugloopt, moppert hij hardop na.

'Stom beest. Als ik je te pakken krijg, verdwijn je in de braadpan en dien ik je op als ajam goreng. Dat zal je leren.'

'Lekker, gebakken kip', klinkt het ineens naast het bed.

Met overslaande hartslag grijpt Paul naar het lichtkoord om vervolgens tot zijn verbijstering de gestalte van zijn vader op de stoel bij de lessenaar te herkennen.

'Jij ... jij bent 't toch, Zamorel?', stamelt hij.

'Jawel, ik ben 't. Zoals ik je heb uitgelegd, kom ik in deze vorm tot jou om te communiceren. Je mag me alles zeggen, die gelegenheid krijg je. Maar waarschijnlijk wil je straks eerst ontbijten in de refter voordat we onze gesprekken beginnen.'

Het duurt even voordat deze woorden goed zijn doorgedrongen tot Paul. Maar dan duwt hij zijn handen in zijn zij.

'Helemaal niet! Na al die jaren krijg ik deze kans, die laat ik niet voorbijgaan. Ik wil je graag vertellen hoe ik over je denk. Nu meteen!' Zodra hij zijn sweatshirt heeft aangetrokken en in de stoel bij het raam is neergeploft, steekt Paul van wal.

'Vertel eens, hoe voelt dat eigenlijk; drie kinderen op de wereld schoppen, aangemoedigd door jullie nasi goreng-cultuur en een leger giechelende ooms en tantes in je kielzog? En dat terwijl jullie van opvoeden geen snars hebben begrepen!?' Pauls ogen spuwen vuur.

'Bespeur ik hier enig cynisme, mijn zoon?'

'Ik ben je zoon niet! Dat recht heb je heel lang geleden al verspeeld. Dus als je zo nodig met me wilt praten, dan houd je maar je afstand. Anders kan je nu vertrekken, begrepen?'

'Ik hoor wat je zegt. Maar klopt het wel van dat cynisme?'

'Goh, waar zou dat nou vandaan komen? Ik zal je één ding vertellen. Als ik ooit nog de keus zou maken voor het krijgen van een kind, doe ik dat uit liefde en met volle overgave. Maar ja, dat soort overwegingen hadden jullie natuurlijk niet in het tropische paradijs met zijn uitgebreide sawa's en ontelbare klapperbomen!' Paul hapt naar adem.

'Naast alle andere onzin heerste daar de cultuur van het vanzelfsprekend kinderen krijgen. Eerst een jongen, ja, daarna zien we wel. En als die eerste dan, adoe, per ongeluk een meisje bleek te zijn, dan baalden die ouders als een stekker. Het ging immers alleen maar om de stamhouder. Wil je dit soms ontkennen!?'

'Ik zou niet durven.'

'Dat dacht ik wel. Weet je wel wat voor rotjeugd jij ons hebt bezorgd?'

'Nee, vertel eens ...'

'Wij waren anders dan andere kinderen. Dat wij een donkerder tintje hadden, dat was tot daaraan toe, maar dat wij ons zo hebben moeten schamen voor jullie belachelijke gewoontes, vind ik grove kindermishandeling.'

'Fris mijn geheugen eens op.'

'Alsof jij dat niet meer weet. Als ik al die nare herinneringen uit de hoge hoed ga toveren, zitten we hier volgende maand nog.'

'Ik heb geen haast hoor, jij wel?'

'Oké, laten we dan maar beginnen met die vreselijke muziek van jullie. Telkens wanneer er op de draaitafel zo'n krontjong lp werd gedraaid, was ik in staat de stop uit de meterkast te trekken. Die klanken deden me altijd denken aan een kattenkoor in geldnood.'

'Echt waar? En, heb jij wel eens iets uit je spaarvarken gedoneerd?'

'Heel grappig. Maar de burens dachten er anders ook zo over. Het is meerdere keren gebeurd dat wanneer jij zo'n 78 toerenschijf opzette, de burens dat vreselijke geluid trachtten te overstemmen door uit volle borst, vaak tweestemmig, de Zuiderzeeballade te vertolken.

Diep beledigd, was jij dan. En wij, je kinderen, stonden dan vol schaamte en Oost-Indisch doof tussen twee culturen in.'

'Tja, mijn trots zat me vaak in de weg.'

'En als die plaat was afgelopen, kon jij zo weemoedig naar de achtertuin staren, met z'n verregende tulpen en de ontbrekende kokosboom. Jullie waren verdorie in het nieuwe vaderland, dan dien je je toch aan te passen? Maar nee, het tempo doeloe gevoel was bij ons thuis ingetrokken. Het verlangen naar de tropen was niet weg te branden.'

'Is dat zo?'

'Ik vond het ronduit belachelijk, jullie eeuwige gezeur over de interculturele familierelaties, de taalverschillen, de oosterse opvoeding in een westerse maatschappij ... Steeds weer hadden jullie het excuus dat jullie tussen wal en schip terecht waren gekomen. Maar daar waren jullie toch zelf bij?'

'Misschien.'

'En als jullie tijdens vakanties je moederland bezochten, was dat als een toerist met heimwee. Jullie gaven bakken met geld uit om voor even een stukje verleden te kunnen ruiken, te kunnen proeven. En na jullie terugkomst moesten wij dat geklaag nog maandenlang aanhoren. Zo bezien was het maar droef gesteld met jullie generatie. Zo kassian jullie!'

'Dank je voor je sympathie. Noem het intuïtie Paul, maar ik vermoed dat er veel boosheid in je schuilt. Laten we dat na jouw ontbijt eens nader bekijken.'

3. Jeugdkwellingen

*Fouten bestaan niet,
slechts varianten ...*

'Oké Paul, laten we het nu hebben over jouw opvoeding. Hoe heb je die ervaren?'

'Wat denk jij?! Moest ik niet te allen tijde sterk zijn van jou? Me als kind verbijten van de pijn omdat jij vond dat huilen zwak was?'

Paul voelt hoe zijn hartslag opnieuw demarreert.

'Ik was de oudste en ook nog een jongen. Dubbele pech voor mij dus. Waar Patrick en Patty sporadisch mochten bijtanken, moest ik als een volleerd formule 1-coureur doorrazen over de door jouw uitgestippelde routes. En we weten allemaal hoe het Nikki Lauda is vergaan, nietwaar?'

'Vertel eens hoe jij al die tijd je hoofd boven water hebt kunnen houden?'

'Door mijn fantasie aan te spreken. Weet je, zodra er thuis weer een conflict was ontstaan, maakte ik jullie klein en zette ik jullie geluid af. Of ik veranderde jullie in zingende vogels of bontgekleurde vlinders. Hoe erger de kwelling, des te fraaiër de transformaties. Je moest eens weten hoe prachtig mooi jij bent geweest.'

'Dat beschouw ik maar als een compliment. Noem eens een voorbeeld van zo'n kwelling.'

'Bij het eten bijvoorbeeld. Aan tafel was jij heer en meester. Ik was nog maar een jongetje toen jij mij met harde hand dwong mijn bord leeg te eten.'

Paul vervolgt: 'Ik zie je nu nog zitten, achter de gietijzeren pan met hete vis, dreigend als een roofdier dat loert op zijn prooi. "*Mannen eten heet*", oordeelde jij, blind voor de brandende tong en samentrekkende maag van een zevenjarige.' Paul smijt zijn pen van tafel.

'Het glas drinken hield jij met een grimas net buiten mijn bereik. Ook toen kon ik jouw sadistische strijd niet winnen. 'Doorslikken en snel, ik tel tot drie!', snauwde je. 'Eeeen ... tweeee ... tweeëneenhalf ... tweedriekwart ... D R R R I E!! Al jouw frustratie en woede werden gebundeld in die 'rrr'. De ontlading werd feilloos gestuurd naar jouw hand. Knal! Knal! Luisteren zul je! Wie niet horen wil moet maar voelen!!'

Met slaande bewegingen in de lucht zet Paul zijn verhaal kracht bij.

'Die aanpak heeft in ieder geval niet geholpen. Je bent als kind altijd een moeilijke eter gebleven.'

'Vind je het gek?? Zo stom en liefdeloos als jij bent geweest, zou ik nooit tegen mijn eigen kind zijn. En zeker ook niet tegen mijn oudste zoon. Die mag gewoon zijn wie hij is zonder ervoor gestraft te worden.'

'Ik had aparte ideeën over jou als stamhouder, nietwaar?'

'Het drama rond mijn militaire dienst staat mij nog helder voor ogen. Jezus, wat was jij kwaad toen ik vanwege mijn slechte rug werd afgekeurd. Schande! Jouw oudste zoon was niet goed genoeg bevonden voor de trotse krijgsmacht? Jij vroeg, nee jij éiste een herkeuring. In de tussentijd moest ik maar veel met halters oefenen, dat zou mijn rug wel verstevigen.'

Paul vervolgt: 'Het resultaat was dat ik de avond voor mijn herkeuring een spier verrekte en die nacht niet sliep van de pijn. Jouw woede was met geen duimstok te meten toen de keuringsarts mij de volgende dag volledig afkeurde. Het militaire regime thuis werd vanaf toen alleen nog maar geïntensiveerd!'

'Ja, ik was daardoor behoorlijk van slag, maar dat had eigenlijk niets met jou te maken. Begrijp je dat?'

'Vraag je nu om mijn begrip? Hoe durf je, daar kun je dus naar fluiten! Ik ben woedend op je omdat je jouw principes compromisloos achterna ging en nooit rekening hield met mijn gevoelens en behoeftes. En bespaar me alsjeblieft je eigen zielige oorlogsverleden. Want ouders blijven, ondanks alles, te allen tijde verantwoordelijk voor een liefdevolle verzorging van hun kinderen!'

'Je hebt gelijk, maar soms zijn de dingen anders dan dat ze lijken Paul.'

'Daar heb ik niets mee te maken. Kijk wat er van ons is geworden. Je kunt toch niet beweren dat je trots bent op het resultaat?'
Paul zwijgt even om zijn ogen droog te vegen.

'Ja, jij bent nu zelf lekker van de sores af. En wij beseffen nu eindelijk dat overleven iets heel anders is dan wat jij ons hebt aangeleerd. Dus nee, op mijn sympathie hoeft je niet te rekenen. En donder nu op, ik kan je niet meer zien!'

Nadat hij briesend zijn cel heeft verlaten en de kloostertuin is ingelopen, pakt Paul met trillende handen een sigaret uit zijn binnenzak. Voordat hij die kan aansteken, wordt zijn aandacht getrokken door een groep mensen die op het gazon verderop staat. Nieuwsgierig loopt hij naar ze toe en vanuit een bijgebouw ziet hij een blonde vrouw op de groep aflopen.

'Hallo allemaal, ik ben Maria', hoort hij haar zeggen. 'Wat fijn dat jullie hier allemaal zijn gekomen voor een les in sacred dance.'

'Sacred wát!?', roept Paul sceptisch.

'Sacred dance', herhaalt de vrouw. 'En wat is jouw naam?'

'Ik ben Paul, maar ik geloof dat ik weer doorloop. Ik moet hier helemaal niet zijn.'

'Blijf nog even Paul, dan leg ik eerst uit wat Sacred dance inhoudt en waarom we jou graag erbij hebben.' De vrouw richt zich weer tot de hele groep.

'We gaan zo dadelijk samen dansen in een cirkel'.

'Ik dacht 't niet Blondie', mompelt Paul. 'We zijn toch geen heksen'. De man naast hem proest het uit.

'Heb je ook het idee dat we op de verkeerde plek zijn beland?', vraagt de man zachtjes.

Paul knikt. Hij is opgelucht iemand te ontmoeten die kennelijk hetzelfde denkt over de situatie. Nadat zijn buurman op fluisterton zichzelf heeft voorgesteld, reikt Paul zijn gesprekspartner de hand.

'Lapré, Area Manager Executive Sales Division Supplies. Aangenaam.' Pauls gesprekspartner trekt zijn wenkbrauwen op.

'Zozo, en wat brengt jou hier?', wil hij weten.

'Noem het een sabbatical. Even de batterijen opladen voordat we area Eastern Europa overnemen. Wellicht betekent dit weer promotie voor mij.'

De man zwijgt en richt zijn blik vervolgens omlaag. Paul hoort hoe Maria een vraag uit de groep beantwoordt.

'Op zowel klassieke, religieuze, folkloristische en moderne muziek dansen we gezamenlijk symbolen en patronen. In het midden van de kring branden de kaarsjes die symbool staan voor ons innerlijke licht.' Paul voelt hoe het zweet wil uitbreken.

'Ik denk echt dat ik beter kan gaan. Ik struikel normaal al over mijn eigen benen, laat staan als ik hier een beetje de acrobaat moet uithangen'.

'Lieve Paul.' Maria's ogen houden hem nu gevangen.

'Het is niet mogelijk met Sacred dance fouten te maken. Fouten bestaan niet, slechts variaties. Bovendien komen we net een persoon te kort als jij niet meedoet. Ik zou het dus erg fijn vinden als je het toch zou willen proberen.'

Paul slaakt een luidruchtige, diepe zucht maar blijft toch in de kring staan.

'Lieve mensen, laten we gewoon beginnen met de Zonnedans', roept de vrouw dan.

'For crying out loud', moppert Paul nog na.

Met tegenzin pakt hij de handen van zijn beide buurmannen vast om even later, met de blik op oneindig en het verstand op nul, op de naar zijn mening iets te vrolijke klanken mee te zwieren.

Na een poosje ontspannen zijn gelaatstrekken wat en moet hij toegeven dat hij toch een soort positieve energie ervaart. Met iedere volgende dans krimpt zijn weerstand. Maar na een tijdje stopt de muziek plotseling waarna Paul ziet dat een vrouw snikkend uit de kring is gestapt.

'Laat de tranen maar komen hoor, Sofia', hoort hij Maria dan zeggen. 'Bij deze dans maken we contact met ons innerlijke kind. Voor veel mensen is dat erg confronterend en een emotionele ervaring.'

'Wat een geleuter', mompelt Paul. 'Laat ze zichzelf in slaap wiegen.'

Zodra de vrouw nog nasnotterend zich weer bij de groep heeft gevoegd, stelt Maria voor de sessie te beëindigen met wederom de Zonnedans.

'Whatever', sist Paul.

Hij is allang blij dat hij nog wat langer weg kan blijven van zijn 'vader' die in zijn cel alweer wacht op zijn terugkeer.

4. De vlooienmars

*Als alle luiken gesloten zijn,
kan het zonlicht niet binnenkomen.*

'Fijn dat je er weer bent, Paul. Je hebt me verteld hoe jij je jeugd thuis hebt beleefd. Hoe was dit voor jou op school?'

'Dat lag in dezelfde lijn natuurlijk. Op de lagere school werd ik vaak belaagd door stoere klasgenoten die vonden dat ik maar een stom brilletje op had en dat mijn schoenen meidenschoenen waren. Ik weet nog dat ik meer dan eens huilend met twee bebloede knieën en een kapot getrokken jas thuiskwam.' De pelgrim werpt een verwoestende blik naar Zomerel die zich nog steeds toont in de gedaante van Pauls vader.

'Onverbidde werd ik dan door jou teruggestuurd om verhaal te halen. Ik mocht thuis niet aankomen met jammerverhalen. Ik moest op het schoolplein maar laten zien dat ik een kerel was. Moeder mocht mij van jou niet troosten. Ook kwam het niet in je op om de leraar aan te spreken. Nee, wij dopten onze eigen boontjes, nietwaar? Wij waren krijgers, oorlogshelden, althans in jouw zieke hoofd.'

'Een kind behoort zich inderdaad veilig te voelen. Want als dat niet het geval is, kan dat kind vanuit pijn zich ongewenst gedrag aanmeten. Jij bijvoorbeeld pikte iemand anders uit als jouw doelwit om zelf maar niet gepest te worden. Weet je nog?'

'Ja, en daar heb ik nog altijd spijt van. Het ging om Martha, een dik en weinig geliefd klasgenootje, dat volgens ons vlooiën had. Niet omdat een van ons die beestjes ooit wel eens bij haar had zien buurten, maar gewoon omdat Johan, de ongekroonde leider van onze klas, dit beweerde. En dus was het zo. Iedereen die ook maar enigszins bij Martha in de buurt kwam, blies ter ontsmetting meteen over het bewuste lichaamsdeel.'

'En jij ging hierin mee.'

'Ja, ook ik was Johan trouw, moet ik bekennen. Het werd zo'n gewone gang van zaken, dat ik zelfs de vermeende vlooiën wegblies na haar dreigende aanraking, ook al was er verder niemand anders in de buurt. Met vlooiën moest je nu eenmaal erg oppassen. En Martha? Die glimlachte er altijd bij. Want huilen was voor haar zelfmoord.'

'Het dieptepunt was op haar verjaardag, toch?'

'Al tien dagen ervoor polste Martha voorzichtig of er twee klasgenoten waren die, zoals gebruikelijk was bij een jarige, met haar mee wilden lopen tijdens het uitdelen van haar traktatie. Maar ja; gebrek aan solidariteit kon niemand ons verwijten. We bleven allen liever verschoond van die vieze beestjes.' Paul snuit zijn neus.

'Zo gebeurde het dat Martha op haar verjaardag, uitgedost in een veel te strak zittende bloemetjesjurk, helemaal alleen de klas rondging om snoepjes uit te delen. Ik zie haar nog steeds lopen met de felgroene, gestippelde feesthoed schuin op haar bolle hoofd.'

'Die herinnering doet je pijn, merk ik.'

'Ja natuurlijk, wat dacht je dan! Juist ik kon me helemaal in haar verdriet en eenzaamheid verplaatsen. Ik koos er echter voor mijn hoofd weg te draaien. Maar goed, laat ik mijn verhaal afronden. Vrijgevig schoof Martha de door haar met zorg gevulde snoeptrommel naar iedere klasgenoot, wellicht hopen op slechts één vriendschappelijk bedoelde felicitatie. In plaats daarvan waren de antivlooiënblaassalvo's niet van de lucht.' Paul slaat zijn ogen neer.

'De enige handdruk die ze die dag op school ontving was die van de meester die, om humanitaire redenen, tevens iets mompelde over een fijne verjaardag. De pijnlijke glimlach waarmee ze de klas was rondgegaan, verliet ook haar mond niet toen ze na de laatste bel, met de nog bijna volle trommel stevig onder haar arm gedrukt, weer alleen de klas verliet. Jaren later hoorde ik op een reünie dat Martha voor een trein was gesprongen.'

'Indrukwekkend inderdaad. Maar ook als middelbare scholier zat jij nooit lekker in je vel. Wil je daarover vertellen?'

'Als puber werden mijn gevoelens van eenzaamheid alleen maar intenser. Bij jou kon ik al helemaal niet terecht met mijn emotionele problemen. In mijn laatste schooljaren kwam ik heel vaak, zonder dat iemand er iets van merkte, tegen etenstijd flink aangeschoten thuis.'

'Ja, dat wist ik wel.'

'Hoe kan dat?! Waarom heb je daar dan nooit iets van laten merken?'

'Mijn eigen emotionele blokkades weerhielden mij daarvan. Ik zag het bij jou gebeuren, maar was zelf niet in staat als ouder op te treden. Ik vraag hiervoor nu niet je begrip, want ik weet dat jij vindt dat ik hier geen recht op heb.'

'Dat recht heb je lang geleden verspeeld ja, en dat weet jij verdomde goed!'

'Prima, dan laten we dit stuk even zo. Maar vertel verder over je drankgebruik van toen.'

'Na schooltijd vond ik altijd wel iemand die de misère met me wilde delen. We kochten dan een fles wijn die in no time leeg was. Natuurlijk wisten we dat het slecht voor onze gezondheid was en dat we op de rand van een vulkaan balanceerden, maar we voelden onszelf hierdoor wel voor eventjes beter. Niemand die ons een halt toeriep, niemand die ons koeioneerde.'

'Niemand die je een helpende hand bood ...'

'Wij hadden voor even zelf de touwtjes in handen. De wereld werd door ons vervloekt, de autoriteit in mootjes gehakt. Voor de duur van driekwart liter alcoholisch vocht waren wij zelf de regisseur van onze levens. En thuis, ach, daar merkte toch niemand wat. Dat dacht ik althans.'

'Tja, we leefden thuis allemaal op ons eigen eiland.'

'Na schooltijd sloot Patrick zichzelf altijd met zijn stripboeken op in zijn kamer. Patty draaide haar new wave albums helemaal grijs. En jij kwam klokslag half zes als een generaal in crisistijd thuis om je te buigen over de verplichte warme prak die moeder met zo veel desinteresse had samengesteld dat iedere hap naar pure mismoeidigheid smaakte.'

'Maar haar atjar was toch niet zo slecht?'

'Grappig. Nee ... een alcoholist viel zeker niet op in dit selecte gezelschap. Terwijl moeder en jij dachten alles in de gaten te hebben, bleken jullie stekeblind voor ons emotionele welzijn.'

'Maar gelukkig had jij je muziek nog, toch Paul?'

'Ja, ik voelde me minder eenzaam met mijn muziek. De blues, de vertolking van de ziel. Muziek is voor mij altijd een uitlaatklep geweest voor mijn gevoelens die anders eeuwig zouden zwijgen. Wist je dat ik vroeger thuis zelf ook songteksten maakte en mezelf begeleidde op mijn gitaar? Ik kon weliswaar geen noot lezen, maar toch stuurde mijn gevoel

mijn vingers blindelings naar de juiste akkoorden en produceerde mijn stem de passende woorden. Ook nu nog vind ik veel troost in mijn muziek. Mijn God, ik word er bijna sentimenteel van.'

'Wil je een zakdoekje, jongen?'

'Houd je kop en laat me met rust!'

5. Vervlogen dromen

*Tranen die niet vloeien,
transformeren tot harde ijspegels.*

'Ondanks alles Paul, heb je door je behaalde diploma's wel steeds een goede baan gehad. Ook in periodes waarin werk schaars leek.'

'Ja, ook al tergde ik jou tot op het bot doordat ik steeds op zoek ging naar een nieuwe baan. Jij predikte immers altijd zekerheid. Jij vond dat als je een goede baan had, je moest blijven zitten waar je zat, ook al beviel het werk je helemaal niet.' Paul gaat er goed voor zitten.

Dan imiteert hij zijn vader. *"Denk aan je pensioen ja, denk aan je rechten, denk aan je financiële plichten."* Jij werkte meer dan veertig jaar bij hetzelfde bedrijf. Dag in dag uit reed jij precies dezelfde route. Je kon op kantoor alles en iedereen blindelings vinden. Maakte zelf deel uit van de inventaris.'

'Veertig jaar is een lange tijd in een mensenleven zoon.'

'Van bonus naar bonus, van lustrum naar lustrum. Jouw bedrijfsblindheid was voor iedereen merkbaar. Maar jij bleef desondanks zitten. Vanwege de zogenaamde zekerheden die wachtten aan het einde van de rit. En wat heeft het jou opgeleverd? Nou?'

'Fris mijn geheugen eens op.'

'Je pensioen heb jij door dat ongeluk net niet gehaald. En je collega's? Die zochten je nooit op in dat tehuis. Al hun schuldgevoelens hebben ze eenmaal per jaar van zich afgeschud door het sturen van een kerstkaart. 'Prettige feestdagen en een voorspoedig nieuwjaar!'

Met Andy Williams op de achtergrond die zwijmelde over een witte kerst, werd de kaart voorzien van een kerstzegel en gerangschikt op de stapel 'overige bestemmingen'.

'Ja, mensen kunnen vaak moeilijk omgaan met hun eigen emoties. Maar jij bent juist door mijn voorzichtige houding de andere kant gaan verkennen.'

'Klopt ja, alles leek me toen beter dan dat gekruip voor een baas. Van alles waar jij voor stond wilde ik het tegendeel bewijzen. Ambitie. Daar ging het me om. De eerzuchtige pijn naar maatschappelijk aanzien werd tijdens mijn eerste baan al gelanceerd. Er zat meer in, en meer, 'the sky became the limit'. Financieel legde het me geen windeieren en sociale contacten lagen daardoor voor het grijpen.'

'Toch verloor jij jezelf een beetje nietwaar?'

'Eerlijk gezegd wel, ja. Als ik er nu op terugkijk word ik overvallen door schaamte. Een kind was ik eigenlijk nog, amper negentien jaar, toen ik voor die multinational leveranciers over de hele wereld opbelde en ze onder dreiging van de heilige deadline halsbrekende toeren liet uithalen om de laagst mogelijke prijs te bedingen. *Or else!*

Menig bedrijfje is door ons toedoen over de kop gegaan. Ze hadden gegokt op onze 'alles of niets strategie' en ze hadden verloren. En wij, 'sorry to hear', gingen zaken doen met de volgende. En ik, pion van en gehersenspoeld door mijn eigen baas, ging hierin mee. Ik moest wel, voor mij toch tien anderen ... Maar weet je, ik had een keus, dat realiseer ik me nu. Niemand hield een wapen tegen mijn hoofd. Ik gijzelde mezelf. Alles voor macht en aanzien. Hosanna!'

'En toen je in een machtsstrijd verwickeld raakte, loodste jouw trots je naar een volgende job.'

'Klopt ja. En de volgende, en de volgende ... Totdat ik het weer spuugzat was. Ik had er dan niet de minste moeite mee om weer de biezen te pakken naar elders. Afscheid nemen is iets wat me altijd gemakkelijk is afgegaan. Ik vond elders wel weer mijn stek. Ik kwam, zag en vertrok. Altijd maar weer op zoek naar iets anders, iets beters. De gedachte alleen al om jarenlang bij dezelfde baas te zitten ...'

'De gedachte alleen al dat je op je vader zou lijken ... .'

'Maar goed, ik besepte op een gegeven moment wel dat er meer in het leven moest zijn dan werk. Toen ben ik op zoek gegaan.'

'Op zoek naar wat?'

'Weet ik veel. Iets wat mijn onrust zou bedaren. Ik belandde in mijn zoektocht in de meest vreemde situaties.'

'Je doelt op die zweverige cursus op die afgelegen zolderkamer?'

'Bijvoorbeeld. We waren toen geloof ik met een groep van zeven personen en deden de vreemdste dingen. Nooit heb ik het nut ingezien van die oefening waarbij je kris kras door elkaar liep en waarbij je je gezicht en lichaam steeds weer een andere uitdrukking moest geven. Vervolgens moest je hardop zeggen waarmee of met wie je je op dat ogenblik identificeerde.' Paul heeft nu een brede grijns op zijn gezicht.

'Waarop zo'n beer van een vent van in de veertig maar luidkeels bleef roepen: "*Ik ben een vliegtuig, ik ben een vliegtuig*" en daarbij zijn armen stevig deed fladderen om als een heuse kamikazepiloot zich tussen de rest door te manoeuvreren.'

'Liep je daar toen geen bloedneus op?'

'Leuk hoor. Ik geloof wel dat daar mijn vliegangst is ontstaan ja.'
Paul lacht nu breeduit.

'Maar goed, dat de andere deelnemers zich een bloem, fiets of giraf waanden, ging aan deze Boeiing 747 geheel voorbij. Laatst kwam ik trouwens onze gezagvoerder nog tegen op straat. Zo te zien was het toestel gecrasht en had hij zich ternauwernood met de schietstoel weten te redden. Hij liep namelijk in een groepje met psychiatrische patiënten. De begeleidster was nu de verkeerstoren en medicijnen zijn kerosine.'

'Leuke woordspeling. Je bent niet alleen scherp van tong, maar weet ook beeldend te vertellen.'

'Niet dankzij jou. Als je dat maar weet!' Pauls gezicht verstart weer.

'Misschien. Vertel eens over je verdere zoektocht.'

'Die heb ik na een aantal andere bizarre cursussen maar gestaakt. Het haalde toch niets uit. Toen heb ik me weer helemaal gestort op mijn maatschappelijk functioneren. Dat gaf me een veel zekerder gevoel. Inmiddels ben ik in onze company opgeklommen tot *Area Manager Executive Sales Division Supplies*.'

'Zo zo. En heeft dat je wat gelukkiger gemaakt?'
Het blijft een poosje stil. Dan lichten Pauls ogen op.

'Ja, nou en of. Ik ben bij ons beursgenoteerde bedrijf in no time opgeklommen van sales employee tot Area Mana ...'

'Ja, ja', onderbreekt Zamorel hem. 'Tot afdelingschef.'

'Afdelingschef!?' Pauls ogen spuwen vuur. 'Ik geef toevallig wel leiding aan dik tweehonderd employees hoor!'

'Whatever. What's in a name anyway'. Zamorel kan nauwelijks een glimlach onderdrukken.

'Bekijk het toch jij ... jij ...!'

Stampvoetend begeeft Paul zich naar het raam. Minutenlang staart hij zwijgend naar de blauwe lucht. Dan voelt hij hoe zijn gezicht weer wat ontspant.

'Hoe zie jij de toekomst, Paul?', klinkt het zachtjes achter hem.

'Ik zie deze eigenlijk somber in'.

Paul houdt zijn blik gericht op de kloostertuin.

'Met z'n allen zitten we in een overvolle trein die maar door raast door het overbekende landschap. Daar waar alle paden reeds bewandeld zijn, waar alle huizen om middernacht hun lichten hebben gedoofd. En waar het altijd rond vijven spitsuur is. Dag in, dag uit. En oeps, alweer een jaar voorbij. Wat vliegt de tijd toch, terwijl het onze dromen zijn die vervliegen. Ik zou haast een moord doen voor een zinvoller leven.'

'Ik zou bijna denken dat je sarcastisch bent geworden over het menselijke bestaan Paul.'

'Nou en? Waarom zou ik bijvoorbeeld niet erkennen dat ik duivelse kanten in me heb, net zoals iedereen die heeft? De dominee, de huisarts, de maatschappelijk werker ... ook zij bezitten een alter ego dat op een andere plaats en in een andere tijd wel eens had kunnen uitmonden in een Freddy Krüger of Blauwbaard.'

'Misschien.' Zamorel kijkt zijn pupil liefdevol aan.

'Neem Adolfje. Hij zal bij zijn geboorte heus gewoon een lekker jong zijn geweest dat net als andere baby's maatje 56 kreeg aangemeten. En hij zal van de kraamvisite ook schattige cadeautjes hebben gekregen. Zijn vader heeft heus wel meerdere keren het glas geheven op de geboorte van zijn zoon.'

'Waar leidt dit verhaal toe, Paul?'

'Juist omdat dit kereltje in het jaar 1889 in Oostenrijk werd geboren in dat gezin, juist toen en juist daar, kreeg hij het antisemitisme met de moedermelk binnen. Had zijn geboorte ruim dertig jaar later plaatsgevonden en was zijn familienaam Frank geweest, dan was het dus in theorie best mogelijk dat hij met zijn zus, die we voor het gemak maar even Anne noemen, noodgedwongen twee jaar lang ondergedoken was gebleven in dat achterhuis. En daar zijn bewustwording middenin doodsgevaar had ontwikkeld. Een speling van het lot kan iemands levensloop 180 graden doen wenden.'

'Misschien. Maar nog steeds heb je niet verteld wat je hiermee wilt zeggen.'

'Ook ik had de pech bij het verkeerde gezin terecht te komen. Snap dat dan!'

6. Naderend afscheid

*Pas als onvrede wordt aanvaard,
komt liefde in zicht.*

Na een rustige nacht heeft Paul zojuist ontbeten in de refter. Hij is nog maar net terug wanneer hij de gedaante van zijn vader wederom aantreft in zijn cel. Hij betrapt zichzelf erop dat hij naast de weerstand die hij nog steeds duidelijk voelt, nu ook opluchting binnen in zich waarneemt.

'Goeiendag zeg, jij laat er bepaald geen gras over groeien. Ik heb me nog niet eens geschoren.'

'Jij ook een hele goede morgen, jongen. Zullen we ons gesprek van gisteravond vervolgen?'

'Heb ik een keus dan?'

'Jij hebt altijd een keus. Als je wilt dat ik nu wegga en later terugkom, of juist wegblijf, dan zal ik aan jouw wensen voldoen. Zeg 't maar.'

'Ja ja, blijf ook maar. Anders krijg ik ook nog Gods toorn over mij heen.'

'God oordeelt nooit jongen. Voor God blijf jij zijn geliefde Zoon, wat je ook doet of laat.'

'Ook goed. Zeg maar waar je het over wilt hebben.'

'Over de volwassen Paul. Ook al had jij je jeugd achter je gelaten, jij had nog steeds behoefte aan mijn liefde. Liefde die ik in jouw ogen maar niet kon schenken. Zelfs niet toen mijn laatste levensfase was aangebroken.'

'Ja, na dat verkeersongeluk ging alles heel snel. Waar moeder dan tenminste nog het leven liet voor wat het was, begon voor jou een minderwaardig bestaan als gerecyclede robot, bestuurd en onderhouden door witte jassen in steeds wisselende diensten. Toch voelde ik dat het belangrijk voor mij was dat je tenminste nog leefde, weliswaar in een achterkamertje van je bewustzijn, maar je ademde en dus was je niet dood.'

'Afscheid kunnen nemen, is iets wezenlijks op aarde.'

'Klopt, hoezeer ik je ook haatte, ik voelde de behoefte om toe te kunnen leven naar jouw dood. Het was heel verwarrend. En pijnlijk. Vooral toen je er ook nog een hersenbloeding bij kreeg.'

'Vertel het me maar.'

'Je lag daar hulpeloos in je bed, harde kreten uit te stoten. Je rooddoorlopen ogen stonden bol van de angst. Je was half verlamd. Voor het eerst van mijn leven zette ik me over mijn angst heen en pakte ik je hand. En jij ... jij weerde me af. Met de minimale kracht die jij nog in je lijf had, schudde jij mijn hand van de jouwe af. Van al je afwijzingen in mijn leven kwam deze het hardste aan!'

Paul draait zijn hoofd weg en veegt met zijn hand over zijn ogen.

'Tot aan mijn dood heb ik geen liefde kunnen accepteren Paul, van niemand. Het had niets met jou te maken. Omdat ik mezelf afwees, deed ik dat ook met ieder ander. Maar dat praat het niet goed voor jou, dat begrijp ik volkomen.'

'Zoals ik al zei; het was heel verwarrend. Ook toen jij weer opknapte en je je steeds meer kon bewegen. Je lichaam maakte stappen vooruit terwijl je geest stil was blijven staan op een punt waar je niemand meer kon ontmoeten. Dat duurde een paar maanden. Op een gegeven moment was ik aan het einde van mijn Latijn.'

'Toch bleef je me trouw opzoeken.'

'Ik moest wel. Ik bleef maar hopen op dat ene moment waarop jij helder genoeg zou zijn om mij antwoorden te geven. Over jouw gedrag, over jouw beweegredenen, over jouw gebrek aan vaderliefde ... Antwoorden waar ik mijn hele leven al naar had gesnakt. Tot die ene dag althans.'

'Wat gebeurde er toen?'

'Het was weer mijn beurt jou op te zoeken. En nog meer dan anders zag ik er tegenop het hoopje mens te moeten aanschouwen dat eens zo veel gezag uitstraalde. Klein van stuk maar groot in daadkracht. De man die we immer vreesden.' Paul krijgt een trilling in zijn stem.

'Daar zat je weer, zoals we jou slechts nog maar te zien kregen, zittend op een gerafelde fauteuil bij het raam, starend naar een onbereikbaar buiten. Je ogen gericht op een wereld waarin jij eens een dominante rol vervulde. Maar jij had het moeten loslaten. Je stond buitenspel. Voorgoed. Je handen waren flink gerimpeld en leken zo breekbaar.'

'Het maakte veel los bij je.'

'Wie zou op dat moment ooit nog hebben kunnen vermoeden dat diezelfde handen eens zo sterk en onverbiddelijk waren? De rake klappen die ze hadden uitgedeeld, de gebiedende gebaren die ze hadden gemaakt. Nu waren ze gereduceerd tot oude trillende lichaamsdelen die absoluut geen grip meer hadden. Op niets. Je rug leek krommer dan de vorige keer en de geruite pantoffels aan je broze voeten stonden met de neuzen naar elkaar toe.'

'Ons afscheid naderde nietwaar?'

'Op dat moment besloot ik mijn boosheid te laten varen. Het had al z'n functionaliteit verloren. Ik praatte tegen je over koetjes en kalfjes. Maar het verstaan of begrijpen deed je niet. We zaten nog ongeveer een kwartier voor het raam. Zwijgend.' Pauls stem trilt.

'Jouw blik bleef al die tijd naar buiten gericht. Op straat ging het leven verder. Een opa en oma huppelden samen met twee kleinkinderen hand in hand over de stoep. Genietend van elkaar, genietend van het leven dat ze nog zoveel te bieden had. Het leek wel een commercial voor die stomme verzekeringsmaatschappij waar jij werkte.' Paul zwijgt even.

Even later vervolgt hij: 'Op de weg raasden de auto's voorbij. Zakenlieden, druk telefonierend, spoedden zich van hun ene afspraak naar de andere. Al die mensen daar buiten, ze hadden allemaal een duidelijke rol in het leven. Zij telden mee, maar jij niet meer. Jij zou tot je dood veroordeeld blijven tot je bed en stoel in die anonieme kamer van drie bij vier meter.'

'Op dat moment was mijn ego opgelost jongen.'

'Het is vreemd, maar precies op dat moment kon ik voor het eerst contact maken met jouw gevoelens. Meer dan ooit voelde ik spijt over onze slechte relatie. Bij het afscheid gaf ik je een zoen op je wang. Ik schrok er zelf van en deinsde terug. Uit je oog was een traan ontsnapt. Eentje maar, die op je ingevallen gezicht nauwelijks opviel maar toch duidelijk zijn tragiek uitbeeldde. Je had dus nog gevoelens ... In de auto naar huis hoopte ik innig dat je eenzame lijden niet lang meer hoefde te duren. Je mocht gaan van mij. En deze keer was mededogen mijn motief.'

7. Niemands kind meer

*Een mensenleven speelt zich af
op de toneelplanken
van het aardse bestaan.*

'Maar gelukkig had je mijn familie nog, toch Paul?'
Paul veert op. 'Geestig hoor. Bedoel je soms die halfgare zus van je, tante Nora, die zichzelf sinds de emigratie naar *the promised land* 'Alice' noemt? Dat korte verwrongen mens met van die bolle wangen waarin ze volgens mij geldstukken had geïmplanteerd om ze maar niet aan haar neefjes en nichtjes te hoeven geven op hun verjaardagen?'

Paul pruilt zijn lippen en wiegt zijn heupen terwijl hij een spottend stemmetje opzet.

'"Adoe, tante is cadeautje vergeten. Volgende keer, ja, krijg jij van tante centjes voor spaarpot." Om vervolgens een heel jaar dit onderwerp te mijden. Iedere verjaardag van ons verliep zo. En maar mee-eten. Als tante Nora alsnog haar betalingsbelofte zou inlossen, kost het haar waarschijnlijk het overzeese staatsburgerschap. Ze houden daar namelijk niet van armoedzaaiers, you see?'

'Je bent niet zo dol op haar, jongen?

'Ze schreef een maand voor jouw dood dat zij en oom Bob naar ons kikkerlandje wilden komen voor een *short stay*. Om mammies graf te bezoeken en die arme papa op te zoeken in dat gesticht, zoals ze dat verwoordde. Of ik een logeeradresje voor ze wist. Ze richtte het verzoek tot mij omdat ze vernomen had dat zowel Patrick als Patty zich al een tijdje niet zo happy voelden.' Paul sist door zijn tanden.

Opnieuw zet hij een spottend stemmetje op. "Zo zielig, die anaks. Zij goed eten en slapen ja, dan komt alles okay." Een bijzonder inschattingsvermogen heeft ze altijd al gehad. En nog immer zo begaan met ons lot. Eén telefoontje na het ongeluk van moeder en jou. Daarna lange tijd niets, zero, tot deze brief.'

'Dat vind jij wat magertjes?'

'Weet je dat ik er op dat moment veel voor voelde de envelop weer dicht te plakken en terug in de brievenbus te douwen onder vermelding van *'return to sender, address unknown?'*

'Goh, je wist nog dat Elvis, The King, mijn favoriete zanger was Paul?'

'Tante Nora was zo ongeveer de laatste die ik wenste te zien. Zelfs een briefwisseling voelde al overbodig. Echt, als ik de schepper was, dan was zij een eendagsvlieg. Dat zou ieders leven veel aangenamer hebben gemaakt, don't you think?'

'Perhaps ... maar vertel me nu over mijn dood.'

In vertraagd tempo gaat Paul weer zitten en slaat hij zijn ogen neer. 'Je stierf in een mistige nacht in je slaap. Je was helemaal op. Wij, jouw kinderen, vielen in een gat. We hadden ineens geen ouders meer, we waren niemands kind meer.'

'Jullie hebben een bijzondere uitvaart voor me georganiseerd.'

Paul knijpt zijn ogen samen.

'Jouw begrafenis verliep net als je leven. Met jou in de hoofdrol omringd door talrijke figuranten. Waar ze vandaan kwamen, Joost mag het weten. Maar liefst het vijfvoudige van het aantal verwachte personen verscheen. De koffiezetters draaiden overuren, de reserve cake werd

aangesneden. Menig hand met onbekend gezicht werd geschud. Wat keken ze allemaal bedroefd.'

'Ach, ik bleek dus toch populair?'

'Nee hoor, niet echt. Het was gewoon een goedkoop toneelstuk. Van jouw bedrijf kwam wel een delegatie van zestien man opdraven. Dit in schrille tegenstelling tot de minimale belangstelling die ze hadden getoond tijdens jouw ziekte. Hun bedroefde ogen verhulden enkel hun tevredenheid dat ze, hoe jammerlijk ook, net die afdelingsmeeting op datzelfde moment misliepen.'

'Ja, buiten mij hield niemand op de zaak zo van vergaderen.'

'Hun gretige beten in de cake en hun zoveelste kopje koffie onderschreven dat wel. Toen hoorde ik jouw naaste collega zich hardop afvragen of er ook een pilsje werd geschonken. Nou vraag ik je!'

'Alcohol betekent in het Engels 'spirit' hetgeen weer geest betekent. In een dergelijke omgeving kan ik me zo'n vraag dus best voorstellen hoor Paul ...'

'Je blijft maar geestig, nietwaar? Maar goed; plichtmatig namen jouw collega's uiteindelijk, met de kruimels nog op de lippen, afscheid onder het gemompel dat jij zo'n goede kracht was en dat ze jou node moesten missen. Of het door de goedkope margarine kwam of door hun slecht riekende huichelarij, de allesomvattende misselijkheid sloeg onverbiddelijk toe.'

'En, wie waren er nog meer om mij een laatste eer te bewijzen?'

'Heel wat familie.'

'Laat me raden ...'

'Bingo. Tante Nora en oom Bob waren speciaal overgevlogen uit hun droomland. Ze hadden er een 'family reunion' aan vastgeplakt. Dan was de vlucht tenminste nog enigszins rendabel, denk ik.'

"Zo zielig jullie papa", mijmerde ze terwijl ze met haar worstvingers in mijn wangen kneep. Voor haar 14-karaats medeleven act zal zij nooit een certificaat van echtheid krijgen.'

'Waren er nog meer bloedverwanten jongen?'

'Nou en of. Hele volksstammen gaven acte de présence. Slechts een klein gedeelte ervan had een rouwkaart gekregen. Simpelweg omdat de personalia van de grote groep in ons bestand ontbraken. Schijnbaar hadden vlijtige tantes met de tamtam nog heel wat achterneven en -nichten opgetrommeld. Een touringcarbedrijf werd in de arm genomen en voilà, van je familie kun je op aan.'

'Ja, aardig van ze. Wie tekenden nog meer het receptieboek?'

'Heel wat mensen. Er waren onder de rouwenden ook oud-buren en kennissen. Opmerkelijk genoeg kwam er zelfs een heuse afvaardiging van de kerk. Ze waren zich vast rot geschrokken van de rouwkaart en hebben in allerijl diep moeten graven in hun ledenbestand om uiteindelijk in een stoffig dossier jouw naam te traceren.' Paul kijkt naar de geamuseerde blik van Zamorel.

Paul zet nu een zware stem op. *"Och gunst, heeft die man al die tijd een ziekbed gehad? En is hij nooit bezocht door één van onze vrijwilligers?"* Dát moest rechtgetrokken worden. Geld speelde geen rol meer. Een kolossaal bloemstuk moest hun schaamte verbergen. Kortom, het

condoleanceregister werd een lijvig boekwerk met daarin de namen van overwegend onbekenden wier pad wij nimmer meer zouden kruisen. In die zin was jouw begrafenis een goedbezocht evenement.'

'Fijn dat ik zo veel mensen een dagje uit heb mogen bezorgen.'

'Steek er de draak maar mee. Maar Patty, Patrick en ik zaten met de naweeën. Mijn eigen gevoelens waren zo verwarrend die weken daarna ...'

'Leg dat eens uit Paul.'

'Achteraf gezien had ik het liefst een begrafenis verzorgd met alleen ons gezin. Want ondanks alles, hadden we toch behoefte aan een waardig afscheid van jou. Maar zoiets was bijna onmogelijk.'

Pauls gezicht verstart andermaal.

'Iedereen wil bij een dode horen, weet je? Zelfs al ben je tijdens je leven gehaat en veracht; direct nadat je bent gaan hemelen heeft men de behoefte uiting te geven van diepe bedroefdheid en innig medeleven. Er is altijd wel iemand die onzinnige anekdotes over het lijk vertelt tijdens de plechtigheid. Maar het is niet eerlijk. Zo'n theatraal afscheid verdient toch niemand?'

'Een mensenleven speelt zich af op de toneelplanken van het bestaan. Maar hoe kijk jij nu op mijn begrafenis terug?'

'Het is inmiddels bijna een jaar geleden, maar nog bijna dagelijks spookt jouw uitvaart door mijn herinnering. Het was de dag dat ik definitief mijn kind-zijn vaarwel zei. Ik mocht alleen nog maar volwassene zijn, maar ik wist niet hoe.'

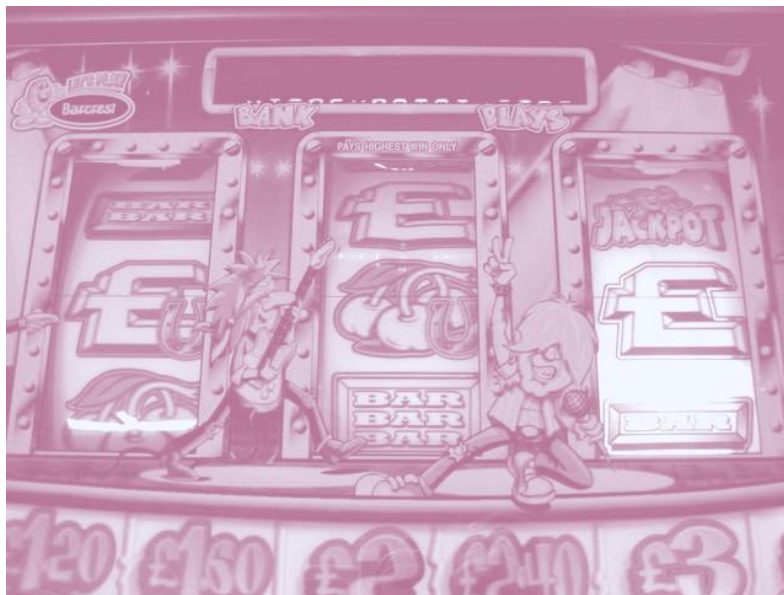

'Hierdoor werd je overspoeld door tegenstrijdige gevoelens en brandende vragen, nietwaar?'

'Jij was dood. In jouw kamertje woonde alweer de volgende arme ziel wiens nummertje spoedig zal worden omgeroepen. Een rendez-vous met de onvermijdelijke dood. Die persoon laat daar ook vast zijn leven de revue passeren. Had het bestaan zin? Hoe zou zijn nageslacht hem herinneren? In die eindfase wordt het hem uiteindelijk duidelijk. Dát had hij nog moeten doen, en dát. Maar vele dingen had hij ook moeten laten.'

'Tja Paul, in die eindfase raken we eindelijk bevrijd van ons ego.'

'Die exotische vakantie had hij moeten boeken en die domme ruzie had tijdig bijgelegd kunnen worden. Zijn leven is in dat kamertje gereduceerd tot een quiz waarbij de finale steeds dichterbij nadert. Net als jij daarvoor, krijgt ook hij straks een sleutel die past op één van de vijf deuren waarachter de hoofdprijs verscholen ligt: volledige genezing.' Paul is goed op dreef.

Hij vervolgt: 'Met als jackpot een lange levensverwachting. Maar ook hij beseft dat de quizmaster nep is. Dat het gaat om de show, het amusement, de kijkdichtheid. Tromgeroffel, ingehouden adem... De man probeert na enige weifeling het linker slot. Helaas, het verkeerde. Het publiek roept 'aahh' en gaat weer achterover leunen. 'Jammer, jammer, jammer', mijmert Jake the Fake. En de voice-over vindt het ook al spijtig.'

'Ik begrijp je beeldspraak Paul. Maar vertel me nu eens wat je me werkelijk wilt zeggen.'

'Mijn woede stak weer de kop op. Want wat ging er in dat kamertje in godsnaam om in jouw gedachten? Spijt, wroeging? Of misschien wel

opluchting? Jij kon toen immers de touwtjes laten vieren. Alles en iedereen vaarwel zeggen.’ Pauls frustratie krijgt de overhand.

‘Jouw familie, bijvoorbeeld, die niet familiaal was, de herinneringen aan jouw verstandshuwelijk, jouw gebroken gezin. Je mocht de verantwoordelijkheid vaarwel zeggen. Je hoefde niets meer, werd met rust gelaten. Eindelijk. Voelde dat goed vader? Voelde het goed dat je je nooit meer voor mij hoefde te schamen...!?’

Vechtend tegen de brandende tranen snelt Paul zijn cel uit. Weg wil hij; weg van zijn ‘vader’, weg van zijn meest pijnlijke herinneringen, weg van zichzelf.

Nadat hij even later op een bankje in de kloostertuin twee sigaretten na elkaar heeft opgerookt, voelt hij dat zijn zenuwen wat zijn bedaard. Ook de lauwe stralen van de ochtendzon ontspannen zijn getergde lijf. Hij sluit zijn ogen en laat de natuurgeluiden om hem heen op zich inwerken. Dan hoort hij de stem van aartsengel Michaël die hem uitnodigt naar de kapel te gaan.

8. Gesprek met een steen

*Jijzelf bent de steen
en degene die aanklopt.*

Hongerig naar antwoorden, wordt Paul in de kapel als een magneet getrokken naar een grote witte steen die parmantig op het door kaarsen verlichte altaar staat. Nieuwsgierig leest hij de woorden die gegraveerd staan in de glazen plaat die ernaast ligt.

*Ik klop op de deur van een steen.
'Ik ben het, doe open.
Ik wil in je binnenste gaan,
overal rondkijken,
met jou mijn longen vullen.'*

*'Ga weg,' zegt de steen.
'Ik ben hermetisch gesloten.
Zelfs aan stukken geslagen
zullen we hermetisch gesloten blijven.
Zelfs fijngevreven tot zand
zullen we niemand binnenlaten.'*

*Ik klop op de deur van de steen.
'Ik ben het, doe open.
Ik heb gehoord dat binnen grote lege zalen zijn,
onbezichtigd en vruchteloos mooi,
verlaten en zonder echo van enige voetstap.
Geef toe dat je er zelf niet veel van weet.'*

*'Ja, grote en lege zalen,' zegt de steen,
'daar is alleen geen plaats.
Mooi, wellicht, maar dat gaat de smaak
van jouw gebrekkige zintuigen te buiten.
Je kunt me leren kennen, maar ervaren nooit.
Mijn hele oppervlak keer ik jou toe,
met mijn hele binnenste lig ik afgewend.'*

*Ik klop op de deur van de steen.
'Ik ben het, doe open.'
'Ik heb geen deur,' zegt de steen.*

Paul voelt hoe deze tekst hem in zijn ziel raakt. Dan hoort hij Michaëls stem weer liefdevol tot hem spreken.

'Er zijn blokkades in je waar je niet zomaar bij kunt, Paul. Ga op zoek naar de ruimte in jezelf. Haal de weerstand weg, laag voor laag. Haar muren neer. Ga door tot het punt waar verdergaan niet mogelijk is. Daar laat het zich niet bevatten. Ga een gesprek met de steen aan. De steen is weerstand en de weg naar een ontoegankelijk geheim. Jij Paul, bent de steen én degene die aanklopt.'

9. Getekend voor het leven

*De enige belangrijke reis
in een mensenleven,
is de tocht naar binnen.*

Er verstrijken twee etmalen waarin Paul, zonder goddelijke interventie, de gevoerde gesprekken met zijn 'vader' kan laten bezinken. Wanneer hij deze middag na een maaltijd in de refter de deur van zijn cel opent, blijkt Zamorel in zijn eigen gedaante hem op te wachten. Het intense, warme licht vervult de pelgrim met ontzag en ontroering. Met open mond staart hij enige tijd zijn hoofdgids aan. Dan verbreekt een vriendelijke stem de stilte.

'Paul, ik wil graag dat jij met mij meereist naar het moederland van je vader ten tijde van de Japanse bezetting.'

Pauls pupillen verwijden zich waarna hij plaatsneemt bij het venster.

'Maar waarom zou ik? Ik heb al zo'n grote afstand afgelegd om in dit klooster antwoorden te vinden. Ik voel niet de behoefte om nu weer verder te reizen.'

'Dat begrijp ik. Toch is het wenselijk dit te doen. Juist om je antwoorden terug te vinden. Je hebt dan wel honderden kilometers naar dit klooster afgelegd, maar je bent desondanks nooit echt uit je hoofd vertrokken.'

'Bedoel je dat ik nog niets ben opgeschoten sinds mijn aankomst, Zamorel?'

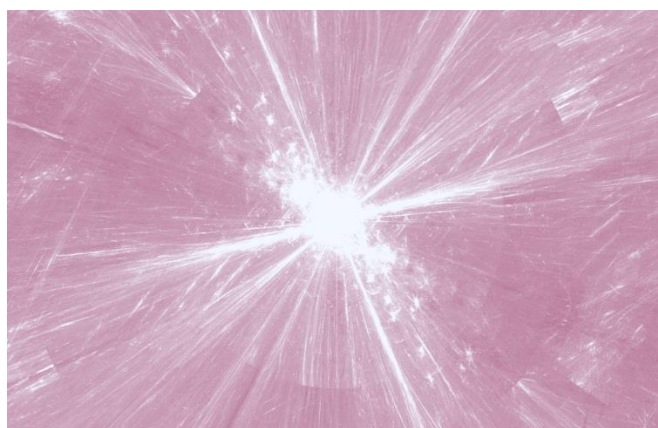
'Integendeel Paul, deze beginfase was essentieel. Nu is het tijd voor het vervolg. Weet dat uiteindelijk de enige belangrijke reis die je onderneemt, de reis is die je naar binnen toe maakt. Dit is je eigen wonderlijke tocht. Weet dat de afstand die je fysiek hebt afgelegd niet jouw groei meet. En groeien is toch wat je wilt?'
Het zachte, vredige schijnsel kalmeert Paul.

'Nou ja, ik geloof het wel. Gaat die reis lang duren?'

'Net zolang als jouw bewustzijn toelaat. Welnu, pak mijn hand en laat je meevoeren.'

'Maar kan ik wel mijn hoofdkussen meenemen voor de overnachtingen?' Zamorels glimlach maakt Paul wat verlegen.

'Dat zal niet nodig zijn. Tijdens deze tocht blijven we wakker, in alle opzichten. Laten we gaan.'

En zo belanden Paul en Zamorel in een oogwenk in de straten van een verscheurd land. In de warmte van een tropische zon lopen mensen in gehaaste pas en kijken ze schichtig om zich heen. In de verte klinken geweerschoten en ijsig geschreeuw. Vanachter een bus komt een jongen in korte broek aanslenteren met in zijn kielzog een gevlekte hond.

'Houd je ogen op die jongen gericht en let goed op wat er gebeurt, Paul.'

'Wie is die jongen dan? Waar gaan al die mensen naar toe? Staan we hier overigens wel veilig?'

Pauls schichtige ogen schieten snel om zich heen.

'Er kan je niets gebeuren,' klinkt het geruststellend. 'Zwijg nu even en aanschouw het tafereel.'

De vrolijke jongen is Paul en Zamorel nu dicht genaderd. De hond springt blaffend tegen zijn baasje op. De jongen weet niet dat twee vijandelijke soldaten hem vanuit de zijstraat tegemoet lopen. Wanneer de drie elkaar zijn gepasseerd, kijken de mannen elkaar grijzend aan.

Vanuit hun beider blik valt af te lezen dat het lot van de jongen en de hond bezegeld is. De ene man haalt een vaalbruine zak tevoorschijn terwijl de andere een wapenstok van zijn broekgesp lostrekt. Dan lopen ze in dreigende pas naar de hond.

‘Wat gaan ze doen, Zamorel? Moeten we die jongen niet waar-schuwen?’ Pauls adem stukt.

‘Wij zijn slechts toeschouwers, we kunnen niet ingrijpen. Kijk wat er gebeurt.’ Terwijl één van de mannen de jankende hond in zijn nekvel grijpt, raakt de hevig geschrokken jongen, in een poging het dier te beschermen, nog net de staart van zijn kameraad aan. Dan moet hij toezien hoe de piepende hond hardhandig in de zak verdwijnt. Zijn groot opgezette ogen springen vol tranen. Intuïtief weet hij dat hij zijn Vlekkie niet meer levend terug zal zien.

Waarom, waaróm lette hij niet beter op?, flitst het door zijn gedachten. Zo vaak, zovele keren, was hij al gewaarschuwd voor de grillen van de vijand. Hadden hij en zijn broers thuis niet zo vaak geoefend hoe te handelen bij het naderen van de bezetter? Was vader niet, verkleed als vijand, steeds na het eten dreigend voor zijn broers en hem gaan staan om hen de bevelen toe te schreeuwen?

Kiwotsuke (in de houding staan, recht vooruit kijken)

Keirei (kop buigen)

Noare (kop weer op; niet te snel, niet te langzaam)

Yasume (staan blijven, afwachten)

Yame (op de plaats rust, wachten tot de vijand is verdwenen)

Waarom, waaróm was hij nu afgeleid? Waarom zag hij het gevaar niet aankomen? Het angstige geluid van Vlekkie haalt de jongen weer terug in zijn absurde realiteit. Met triomfantelijke lach houdt de ene man de spartelende zak omhoog, terwijl de andere zijn wapenstok in de aanslag houdt. De afstraffing kan beginnen.

'In naam van de keizer!, wordt geroepen.

'Zamorel, doe in godsnaam wat! We kunnen toch niet toekijken hoe die onschuldige jongen en zijn hond worden gemarteld?' roept Paul zijn hoofdgids toe.

'Wij mogen niets anders dan toezien. Toezien en begrijpen wat zich voor onze ogen voltrekt.'

Verlamd van wanhoop en verbijstering moet de jongen aanschouwen hoe zijn vriend langzaam maar zeker wordt doodgeslagen. Vlekkie, de driejarige trouwe bastaardhond die baboe Idjoe als uitgehongerde puppy tussen het vuilnis had gevonden. Na heel veel zeuren en smeekbedes gingen pappie en mammi uiteindelijk overstag. De aandoenlijke hond met de gevlekte huid mocht blijven. Zelfs kokkie Maddy kon zijn charmes niet weerstaan en stond toe dat de viervoeter ook in de keuken zijn eigen plekje verwierf.

Nu voert dezelfde hond alsnog zijn doodstrijd. Zijn spartelende bewegingen worden na iedere slag minder krachtig en het hartverscheurend janken verstomt na een poosje. Aanvankelijk druppelsgewijs, daarna in straaltjes, sijpelt het bloed door de zak heen op straat. Zelfs als Vlekkie zijn doodstrijd al heeft gestaakt, gaat het tweetal gedreven door met hun machtswellustige spel.

Spottend om zich heen kijkend en genietend van al die verbijsterde blikken van voorbijgangers die dit bloederige schouwspel gadeslaan. De jongen weet dat het over is. Zachtjes huilend laat hij zich languit op straat vallen. Alle kracht lijkt uit zijn lijf te vloeien.

Met gebalde vuisten veegt Paul zijn ogen in één ruk droog.

'Ik kan dit niet langer aanzien. Geef me een geweer! Ik schiet die twee helemaal lek. Hier komen ze echt niet mee weg!', klinkt zijn overslaande stem.

'Weet dat je hier niet bent om iets te doen, Paul, de dingen gebeuren zoals ze gebeuren. Jij mag het als toeschouwer proberen te begrijpen. Ik wil dat je nu nog even goed oplet.'

Inmiddels hebben de twee mannen hun executie gestaakt. Met handgebaren dwingen ze de jongen de bloedsporen van de straat te schrobben. In een roes gehoorzaamt het kind. Hij haalt bij een buurtbewoner een borstel en een sopje en met de kracht van een gebroken dertienjarige poetst hij zowel de bloedsporen als zijn kinderlijke onschuld weg.

'Laat me die jongen helpen, Zamorel. Dit is te veel voor een kind. Dit mag God niet toelaten.'

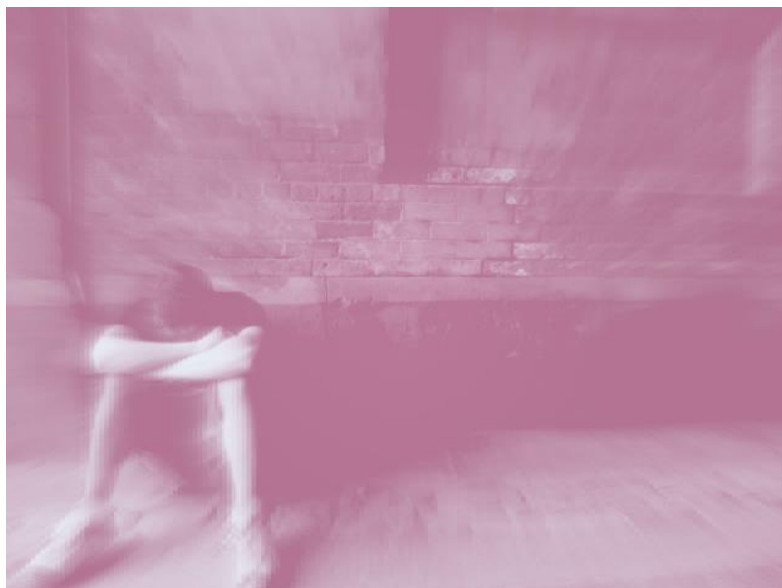
'Het is niet God die dit heeft veroorzaakt, het zijn de mensen die een wereld hebben gecreëerd die ruimte biedt aan dit soort gebeurtenissen.'

'Maar God kan deze waanzin stoppen. Hij kan de mensen dwingen oorlogen te beëindigen.'

'Dat kan hij, maar dat doet hij niet. Want dan zou hij zijn grootste geschenk aan de mensheid teniet doen, namelijk de vrije wil.'

'Dus hij zit vanaf zijn troon alleen maar toe te kijken hoe wij elkaar vernietigen? Ik begrijp er echt niets van, Zamorel ... Is dit nou de blijde boodschap van God?'

'Je zult het antwoord op je vragen weten, zodra je ze toelaat in je bewustzijn. Ik wil graag dat je nog eens goed naar die jongen kijkt. Hij zal in de loop van deze bezettingstijd nog getuige zijn van vele wreedheden op straat. De jongen is na deze ervaringen geen kind meer. Wat hij zag en nog zal zien gaat zijn bevattingsvermogen ver te boven. Jouw vader is als kind getekend voor het leven Paul ...

10. De verzwegen oorlog

*Zelfs in onze donkerste uren,
kunnen we kiezen
voor het licht.*

'Ik wil nu terug naar het klooster, Zamorel. Ik wil het besef laten doordringen dat die jongen mijn vader is. Ik ben er helemaal kapot van en kan het nog niet bevatten.' Zamorel kijkt zijn pupil liefdevol aan.

'Daarom maken we eerst nog een tussenstop, Paul. Het is goed voor je om je beeldvorming zo compleet mogelijk te krijgen. We reizen naar een winterdag, drie jaar verder van nu.'

'Dat is na de capitulatie van de bezetters', berekent Paul hardop. 'Oké dan', verzucht hij, 'het zal dan tenminste een stuk rustiger en vrediger zijn.'

'Pak mijn hand, Paul, en laat je meevoeren.'

Het volgende moment belanden Zamorel en zijn pupil voor de besmeurde muren van een gevangenis. Ze zien en horen hoe een menigte luid joelt wanneer een vrachtwagen stopt. Een aantal mensen wordt uit de laadbak gesleept en gedwongen zich een weg te banen door de haag van woedende burgers, die schreeuwend en scheldend de gevangenen slaan en schoppen.

Met verbijstering ziet Paul dezelfde jongen weer, inmiddels groter geworden, strompelend op weg naar de poort.

'Wat ... wat is dit nou, Zamorel, ik begrijp het niet. De oorlog is toch voorbij?!'

'Een paar dagen nadat de vijand zich had overgegeven riep jouw vaders moederland de onafhankelijkheid uit waarna er een revolutie uitbrak. In een bloedige opstand moesten de kolonisten het ontgelden. In deze blinde haat zijn zojuist jouw vader, je ooms en je opa door de vrijheidsstrijders opgepakt nadat baboe Idjoe hun huis in brand had gestoken.'

Met afschuw ziet Paul hoe de gevangenen, jong en oud, als slachtvee naar binnen worden gedreven. Paul slaakt een lichte zucht van verlichting wanneer hij het bebloede hemd van de jongen aan de andere kant van de poort herkent. Dan hoort hij weer Zamorels stem.

'Enkele vierkante meters, met krijt afgemeten steenharde gevangenisvloer, wordt de komende maanden de huisvesting van deze vader en zijn drie zonen. Vier doodsbangen mensen die iedere nacht onzeker zijn of ze de volgende ochtend nog zullen leven. Een gebroken gezin dat ook later niet meer zal helen.'

'Nu wil ik echt terug, Zamorel. Ik begrijp er niets van. Mijn vader heeft mij hier nooit iets van verteld.'

11. Besneeuwde tropische harten

*Wanneer chaos compleet is,
staat vrede klaar
om te worden verwelkomd.*

Paul is een drietal dagen later enigszins tot rust gekomen van de reis naar zijn vaders jeugd. Als hij 's ochtends in het klooster ontwaakt, voelt hij dat het weer tijd is de ontmoeting met de geestelijke wereld te hervatten. Na zijn ontbijt in de refter wacht de gedaante van zijn vader hem op. Met ogen die branden van nieuwsgierigheid, gaat Paul op het randje van zijn bed zitten. Zijn metgezel neemt plaats op de lessenaar stoel.

'Ik voel me verward, weet je. Aan de ene kant ben ik blij je te zien, maar aan de andere kant voel ik weer woede opkomen. Waarom heb je ons niets verteld over deze periode? Het zou zoveel hebben gebeefd.' Paul voelt hoe zijn spieren zich aanspannen.

'Weet je jongen, het draaide voor jouw moeder en mij heel lang alleen maar om overleven. Eenmaal gerepatrierd, realiseerden wij ons al snel dat onze nieuwe medelanders ons emotioneel gezien niet goed konden opvangen. Men was in eigen land immers ook onderdrukt geweest door een vijand. Ook in die oorlog zijn zeer veel slachtoffers gevallen. Ook daar ontwaakte men langzaam uit de ultieme nachtmerrie. Niemand had nog zin in kampverhalen, er was geen vraag naar onze ervaringen.'

'Maar hoe gingen jullie dan om met je emoties?'

'Wij hebben ons verleden zelf moeten verwerken. Stilletjes, alleen. 'Denk positief, vergeet het verleden en leef nu', werd ons gezegd terwijl wij elkaar onderling "*soedah*", laat maar, toefluisterden. We waren nu in ons nieuwe thuisland. Het wennen aan de kou en de westerse levensstijl vergden al genoeg van ons.'

'En dus werden jullie tropische harten bedekt met een laagje sneeuw.' Paul knikt begrijpend zijn hoofd.

'Je moeder en ik probeerden van alles om te integreren, maar onze gedachten aan dat bloederige tijdperk konden wij niet het zwijgen opleggen. De gruwel raakten wij maar niet kwijt. Het werd als het ware een tweede huid waarin de ergste nachtmerries werden opgeslagen, zodat we overdag min of meer normaal konden functioneren. De nachten waren een hel. Het onderbewustzijn maakte de gruwelijkheden weer levensvatbaar. Dag in, dag uit. Jaar in, jaar uit.'

Paul recht zijn rug.

'Dus vandaar dat jullie haast iedere ochtend rooddoorlopen ogen hadden. Vandaar dat moeder en jij met jullie gesnauw de verloren kinderjaren bij de ontbijttafel weer moesten afschudden.' Het blijft eventjes stil.

'Zo kun je het inderdaad stellen, ja. Vandaar ook dat mijn band met je opa en oma zo kil was, Paul', klinkt het dan rustig. 'Steeds weer vroeg ik me in mijn wanhoop af hoe ze hadden kunnen toestaan dat mijn kinderlijke vertrouwen zo was geschaad om vervolgens gewoon weer vaders- en moedertje te spelen. Niet alleen de herinneringen, maar vooral ook de totaalsom van alle onuitgesproken vragen en antwoorden maakten een hervatting van een hecht familieleven onmogelijk.'

'En dus herhaalde die cyclus zich in ons gezin. Want jouw kinderen vervloekten op hun beurt jou weer vanwege je gebrek aan liefdevolle aandacht. Maar hoe ging jouw ouderlijke gezin nou op langere termijn met die crisis om?', wil Paul weten.

'Er was een gapend gat tussen ons ontstaan dat we niet konden dichten. Alles was door de oorlog scheef getrokken, er lag te veel tussen ons in. De vervreemding hing als een donkere wolk boven onze familie. Het was overduidelijk. Zwijgen leek de enige oplossing om een toekomst te verkrijgen. Het onverwerkte gisteren verhuisde naar een ver verleden, waardoor we ons niet realiseerden dat het heden zo nooit een kans kreeg.'

'Vandaar dus dat je dat bloederige tijdperk doodzweeg. Je leefde nu in een ander land, waarover je met veel respect sprak. Daar mocht jij iemand zijn. Ook al was het er koud en vochtig en leek de bodem er platter dan plat.'

'Alleen met sommige jeugdvrienden spraken je moeder en ik nog openlijk over onze oorlogservaringen. Maar de heimwee naar de ongerepte natuur en het buitenleven is nooit verdwenen. Ook niet het verlangen naar de ontelbare pisangs die wij als kind zo uit de boom konden plukken en die we nu bij de kruidenier als zielige trosjes tussen de bloemkolen zagen liggen.'

Paul knikt langzaam.

'Maar je leven lag nu hier. Dankzij het verstrekte meubelvoorschot kon jij weer zitten en slapen naar behoren. Dankbaarheid was dus zeer gepast. Jullie moesten integreren.'

'Wat soms leidde tot verwarrende taferelen. We waren nog maar net gerepatrieerd toen we op een ijskoude middag hoorden dat de prins in aantocht was. Zoals mij was geleerd, sprong ik meteen plechtig in de houding om onze koninklijke hoogheid te aanschouwen. Niet begrijpend dat alle andere mensen om me heen maar oneerbiedig bleven springen en zingen. Ik kon vervolgens mijn ogen niet geloven toen een carnavaleske gestalte op een versierde wagen passeerde en dat dat de prins bleek te zijn.'

Paul kan een zachte lach niet meer onderdrukken.

'Dat moet inderdaad een cultuurschok zijn geweest voor je. Maar hebben jouw overwegingen voor een gezinsauto dan ook te maken gehad met jouw oorlogsverleden? Want jouw keuzes waren niet altijd even logisch, weet ik nog.'

'Inderdaad ja, dat heb je goed gezien. Er woedde een enorme tweestrijd in me toen ik moest kiezen tussen een dure Europese wagen en een betaalbare, goed ogende Japanse auto. Jullie waren alle drie al geboren en we zaten nog steeds erg krap. Toch werd het de eerste optie, omdat de andere puur verraad zou zijn. Ik zie mezelf nog met trots mijn handtekening plaatsen onder de koopakte. En iedere maand plichtsgetrouw de aflossingen doen voor die veel te dure lening.'

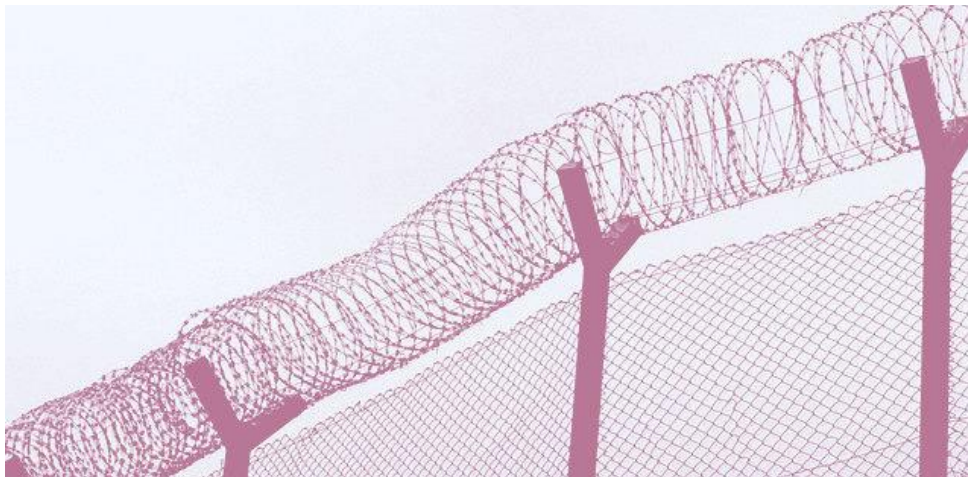
'Vandaar dus dat wij als gezin nooit met vakantie gingen. Terwijl al mijn vrienden met hun ouders de zonnigste oorden bezochten, gingen wij hooguit een dagje naar een pretpark. Een dag waarop niemand van ons pret had. Samen lachen was er niet bij. We kwamen gewoon de dag door, ieder voor zich.'

Pauls woorden klinken steeds killer.

'Dat klopt ja. Je moeder en ik waren niet in staat jullie een leuke dag te bezorgen. We liepen maar tussen de lachende mensenmeute in met het besef dat we leefden. We leefden om de dag door te komen. En om jullie te beschermen tegen de volgende oorlog.'

'En dus werd onze opvoeding een uit de hand gelopen opleiding "overleven in oorlogstijd". Terwijl wij net als ieder ander kind recht hadden op een onbezorgde jeugd, werden we gekneed tot een levende kopie van jou!'

'Als ik toen had geweten wat ik nu weet, zou ik dat heel anders hebben aangepakt, jongen. Dan zou ik eerst vrede hebben gesloten met mijn eigen verleden voordat ik zelfs maar zou nadenken over een toekomst met kinderen.'

'Ja, áls...áls...' Paul zwaait zijn armen omhoog en vervolgt zijn relaas.

'We moeten de feiten onder ogen zien, niet de uitkomst zoals jij die nu zou wensen. Ik moet je zeggen dat ik er heel veel moeite mee heb, zoals jij onze opvoeding hebt ingevuld. Jouw roeping om ons zogenaamd te beschermen, ging boven alles. Tot het einde toe bleef jij maar gehoorzamen aan je vastgeroeste overtuigingen. Jouw kinderen voedde jij met harde hand op. Wij moesten immers, net als jij, bestand zijn tegen het allerergste!' Paul hapt naar adem.

'Allicht dat er geen plek was voor aanhankelijkheid en affectie. Als de vijand binnenviel had je echt niets aan dat softe gedoe. Pijn verdragen, een logisch denkvermogen en verregaande onafhankelijkheid, daarmee konden we onze overlevingskansen iets vergroten. Jij werd een drillboor. En wij, wij waren de schroeven die met grof geweld in jouw geloofs-overtuigingen werden geboord. En dat ... dát verdienen wij niet!'

Paul draait zijn hoofd naar het venster en snuit zijn neus.

'Je hebt volkomen gelijk, jongen. Dat verdienen jullie niet.'
Het tweetal zwijgt een poos. Talloze beelden dansen in Pauls hoofd. Na een poosje verbreekt de haan met zijn parmantig gekraai de stilte. Paul schrikt op uit zijn gedachten en wendt zich vastbesloten tot zijn gastheer.

'Morgenvroeg vertrek ik weer naar huis. Ik ga mijn boel alvast pakken en op tijd slapen.'

'Weet je zeker dat je al toe bent aan je terugreis? Het is heel veel wat je hebt te verwerken.'

'Daarom juist. Ik heb tijdens mijn tocht naar huis genoeg tijd en gelegenheid om dit alles goed te overdenken.'

'En voelen? Vergeet je niet je ervaringen te doorvoelen?'

'Ik weet niet of ik daar wel aan toe kom. Laat ik alles nou maar eerst goed op een rijtje krijgen, dan zie ik later wel verder.'
Paul begint met het leeghalen van de lessenaar waarin hij zijn spullen bij aankomst had gestopt.

'Zijn er nog dingen die je met me wilt delen Paul?'

'Dat denk ik niet. We hebben alles zo wel gehad. Ik heb antwoorden op al mijn vragen gekregen.'

'Weet je dat zeker?', klinkt het bezorgd.

'Ja, dat zeg ik toch! Verdorie, ik kan mijn portefeuille niet vinden. Het lag toch echt bovenop in deze la.'

Ongeduldig gooit Paul beide laden leeg op zijn bed.

'Weet je zeker dat je die in de lessenaar hebt gestopt?'

'Ja, ik ben toch zeker niet gek! Vanmorgen zag ik 'm nog.'
De groeiende onrust is van Pauls gezicht af te lezen.

'Hè, ik begrijp er echt niets van. Hij kan toch onmogelijk zomaar verdwenen zijn? Hij moet gestolen zijn door een andere pelgrim!'

'Maar waarom zou iemand hier in het klooster jouw portefeuille willen stelen?'

'Denk na man! Wie zou nou niet mijn spullen willen jatten? Mijn id-cards van mijn werk, visitekaartjes, bankpasjes, al mijn contanten, paspoort, rijbewijs ... alles is weg.'

Paul ploft op de bureaustoel neer en laat zijn hoofd in zijn handen vallen.

'Alles, alles ben ik kwijt', klinkt het nu wanhopig. 'Wat moet ik nu?'

'Je kunt altijd nieuwe documenten en pasjes aanvragen.'

'Je begrijpt 't niet. Ik kan niet eens meer aantonen wie ik ben, zakelijk en privé. Ik ben ... ik ben mijn identiteit kwijt!'

Paul barst in snikken uit. Zijn betraande ogen zien niet hoe zijn cel helder wordt verlicht.

'Was jij nou niet Paul Lapré, Area Manager Executive Sales Division Supplies?'

12. Het ego: de bedrieger

*Toeval bestaat niet.
Alle gebeurtenissen zijn zegeningen,
waardevolle geschenken
om van te leren.*

Pauls groot opgezette ogen flitsen heen en weer tussen Zamorel en de gedaante van zijn vader. Pas na een halve minuut kan zijn keel geluid produceren.

'Maar ... maar ... hoe kan dit nou? Zamorel, als jij daar staat, wie is hij dan?'

'Ach, wat onbeleefd van me. Paul, mag ik je voorstellen: je vader.'

'Ik snap 't niet. Leg 't me alsjeblieft uit.'

'Goed. Na onze terugkeer van ons uitje naar het verleden, was jij toe aan de volgende fase. Je had zo veel bewustzijn opgedaan, dat je daarmee meteen aan de slag mocht.'

Paul draait zijn hoofd nu naar de man tegenover hem.

'Dus jij, jij bent echt mijn vader?'

De man knikt zwijgend, terwijl Zamorel het tweetal nadert.

'Vertel 't hem Ben. Vertel je zoon hoe 't zit.'

Pauls vader schraapt zijn keel. 'Kijk jongen, na mijn lichamelijke dood ben ik in het spirituele rijk intensief begeleid om tot inzichten te komen. Ik kreeg daarna de keus om jou hier in dit klooster te ontmoeten om mijn vergissingen, zoals aardse blunders in de geestelijke wereld heten, recht te trekken en jou hiermee handvatten te geven om met een nieuw bewustzijn je tocht te vervolgen. Als voorbereiding ben ik al een aantal keren in onzichtbare vorm bij je geweest de afgelopen maanden.'

'Maar dan klopt het dus toch!'
Paul recht zijn rug.

'Ik heb een aantal keer heel duidelijk je aanwezigheid gevoeld. Kan jij voorwerpen verzetten, vader?'

'Soms nog makkelijker dan toen ik op aarde leefde, jongen.'

'Jij was het dus die laatst op mijn werk, bij mijn promotie, mijn openingsspeech in de war gooide door steeds mijn spiekbriefje te verplaatsen. Uiteindelijk moest ik alles uit mijn hoofd doen waardoor ik, vanwege mijn gestotter, meteen al knullig overkwam op mijn mensen.'
Zamorel gniffelt waarna Paul zich geërgerd weer tot zijn vader wendt.

'En jij was er ook verantwoordelijk voor dat mijn fullcolour visitekaartjes tot driemaal toe verkeerd werden gedrukt, nietwaar? Daardoor moest mijn secretaresse snel via de printer een flutkaartje produceren dat bepaald geen indruk maakte op onze buitenlandse gasten. Ik dacht toen al dat ik jouw energie voelde.'

'Wat ons precies weer in het hier en nu brengt, Paul', klinken Zamorels geamuseerde woorden. 'Je bent je portefeuille met je papieren en pasjes verloren ... althans, dat dénk je.'

'Dus jij hebt 'm, ik ben 'm dus niet kwijt?'
Paul slaakt een zucht van verlichting.

'Daar draait het helemaal niet om.'
Zamorel kijkt zijn pupil nu indringend aan.

'Het punt is, dat jij jouw identiteit ontleent aan je titel. Jij noemt jezelf Area Manager enzovoorts enzovoorts, maar dat is niet wie je bent, Paul. Dat is alleen maar een titel waaraan jij je eigenwaarde ontleent. Het is een van de rollen die je speelt, zonder het te beseffen. Het is je ego.'

'Hoezo mijn ego? Mag ik dan niet trots zijn op wat ik heb bereikt?'

'Daar is niets mis mee zolang je inziet dat dát niet is wie jij werkelijk bent, dat het slechts een manier is om je ego op te krikken.'

Paul schudt zijn hoofd en haalt zijn schouders op.

'Ik begrijp het niet, Zamorel.'

'Kijk, stel dat iedereen ineens benoemd zou worden tot Area Manager etcetera; dan zou je titel niet meer werken als een manier om je eigenwaarde te versterken. Om dat gevoel weer terug te krijgen, zou je er alles aan doen om de functie van General Manager te bemachtigen, ook al zou je daarvoor niet capabel zijn. Alles om je weer verheven te voelen boven de rest. Maar nogmaals; wat je voor je werk dóet, heeft niets te maken met wie je in wezen bént.'

'Maar wie ben ik dan wel precies?'

Zamorel richt zich nu tot Pauls vader. 'Ben, vertel je zoon wie hij is.'

'Jij bent, net als ik, een onsterfelijk wezen dat als mens incarneert op aarde om zichzelf te ervaren.'

'Dat snap ik heus wel vader. We zijn hier om lessen te leren toch, hoe lastig en pijnlijk die ook zijn?'

'Jij hoeft eigenlijk niets te leren, alleen maar die dingen te beleven waar jij voor gekozen hebt voordat je incarneerde. Kijk jongen; wanneer je lichaam sterft, net als bij mij een tijdje terug, weet je weer dat je in feite vormloos bewustzijn bent. Dat is je ware zelf.'

'Maar het punt is dat je dit allemaal weer vergeet op het moment dat je opnieuw uit de baarmoeder komt. En dus kan het voorkomen dat jij je gaat identificeren met je zogenaamde status. Op je visitekaartje, briefpapier en bedrijfspas mag dan wel je titel staan, maar die vermeldt niet wie je écht bent, dus een onsterfelijk wezen.'

'Maar waarom vergeten mensen hun ware identiteit dan na hun geboorte?'

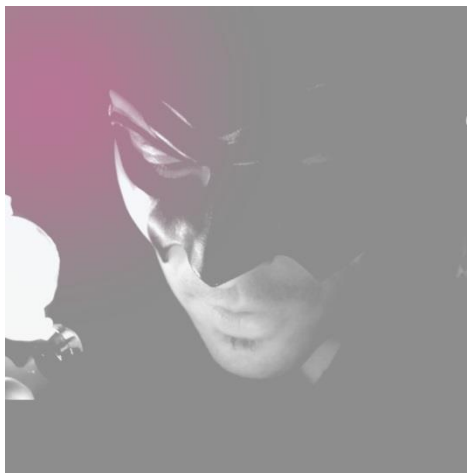
Paul richt zich nu tot Zamorel.

'Waarom herinner jij, als mijn hoofdgids, mij daar dan niet aan?'

'Ik doe niets anders, op alle manieren die mij op ieder moment ter beschikking staan. Ik heb zelfs je vader gestuurd om je ego op je werk te dwarsbomen, maar je wilde het niet begrijpen. Je luistert niet naar de waarheid Paul. Je ego heeft je in beslag genomen. Jij verkiest naar dat stemmetje in je hoofd te luisteren, dat je vertelt dat je beter moet zijn dan anderen, dat je andere mensen moet wantrouwen.'

'Maar is dat niet precies wat ik geleerd heb van jou, vader? Niet mijn ego, maar jij hebt mij deze overtuigingen ingewreven.'

'Niet jouw vader, die hij in wezen is, maar zijn ego heeft jouw ego hiertoe verleid,' reageert Zamorel.

Paul sluit hoofdschuddend zijn ogen.

'Het begint me te duizelen. Kun je het me duidelijker uitleggen, Zamorel?'

'Natuurlijk. Het ego is een bedrieger die zich voor jou uitgeeft. Dat geldt dus ook voor jouw vaders ego. En dus zijn jullie goed beschouwd allebei ontoerekeningsvatbaar.'

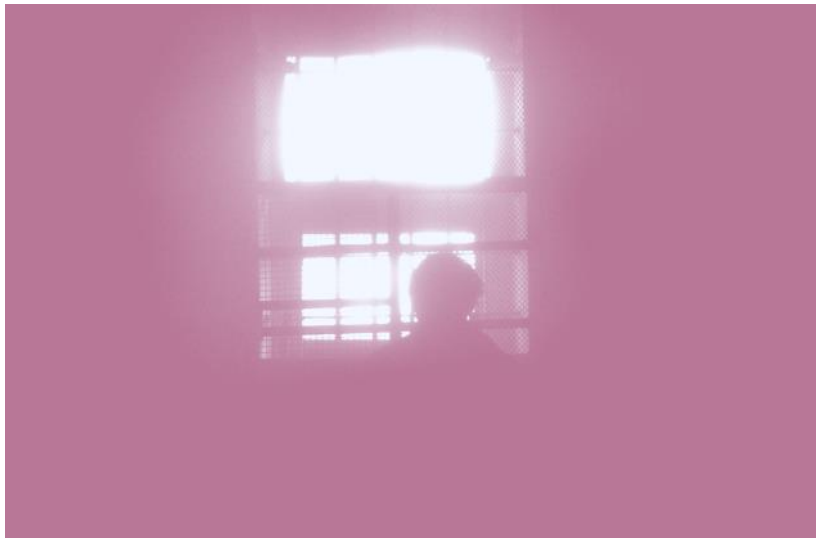

'Dat zal misdadigers als muziek in de oren klinken', wuift Paul deze uitleg weg.

'Maar in wezen is het dus wel zo. Op het moment van "de misdaad" heeft het ego het voortouw genomen en ben jij, je ware Zelf, onbewust. Was je helemaal bewust, dan zouden angst en haat het nooit kunnen overnemen van de liefde.'

'Dus we hoeven dieven en moordenaars niet meer te straffen, omdat ze niet weten wat ze doen?', sneert Paul.

'Mensen op aarde hebben besloten om bij wandaden te werken met een strafstelsel. Dus zal je als zogenaamde misdadiger verantwoording moeten afleggen aan dat stelsel.'

'Nou Zamorel, niet iedereen zal het op dit punt met jou eens zijn. Maar goed, je was aan het vertellen welke facetten het ego nog meer bestrijkt.'

'Inderdaad Paul. Het ego werpt zich niet alleen op materiële zaken, zoals je zogenaamde status. Het probeert ook grip te krijgen op je fysieke lichaam. Het zegt je bijvoorbeeld dat je alleen maar meetelt als je lichaam er aantrekkelijk uitziet.'

'Of dat je alleen maar meetelt wanneer je lichaam gezond is,' vult Pauls vader aan.

'Inderdaad Ben, vertel Paul maar hoe dat voor jou was.'

'Ik identificeerde me op aarde dusdanig met mijn lichaam, dat ik wel gedoemd was te lijden toen ik ziek werd. Mijn lijf was immers niet meer sterk genoeg om een oorlog te overleven en om mijn gezin hiertegen te beschermen. Hiermee stortte mijn gevoel van eigenwaarde in.'

'Je bent dus toch doodongelukkig gestorven ...' Paul slaat zijn ogen neer.

'Nee jongen. Bij het naderen van de dood werd mijn besef van wie ik werkelijk ben bevrijd uit zijn gevangenschap, bevrijd van het ego. Want als er op het laatst niets meer is waarmee je je kunt identificeren, wie ben je dan? Ik werd me in die laatste uren bewust van mijn wezenlijke identiteit als vormloze energie, als een Zijn dat er allang vóór mijn aardse leven was en dat er altijd zal zijn. Op dat moment voelde ik de vrede van God en kon ik mijn lichaam zonder verdriet afleggen om naar huis terug te keren.'

In de stilte die volgt snuit Paul zijn neus.

'Dus zo werkt het ego', mompelt hij dan voor zich uit.

'Er is meer Paul', zegt Zamorel. 'Het ego werkt ook via je gedachten. Het is de stem in je hoofd die nooit stilstaat en zorgt dat je onophoudelijk en dwangmatig altijd aan het denken bent. Je verblijft dan veel meer in je verstand dan in je gevoel, waardoor de balans zoek raakt.'

'Net als bij mij het geval is?', wil Paul weten.

'Jouw ego levert continu strijd om te overleven door zichzelf te beschermen en te vergroten. Dat doet het door je 'ik-gedachte' overeind te houden. En om dat te doen, heeft het een andere persoon nodig die een tegengestelde gedachte heeft waartegen jij je dus kunt afzetten. Zo ontstaat de illusie van afscheiding. De mensen zijn allen één maar jouw ego wil apart zijn en zoekt manieren om dat voor elkaar te krijgen.'

'Waarom laat jij dat dan toe, Zamorel?'

'Omdat Gods grootste geschenk aan de mensheid haar vrije wil is. Alles wat jullie wensen, zal uitkomen; zowel liefdevolle als angstige gedachten. Gek genoeg kiezen jullie meestal voor de angst waarbij het ego in zijn handen wrijft.'

'Maar hoe kom ik dan van mijn ego af, Zamorel, hoe versla ik het?'

'Je kunt niet, net als in een oorlog, vechten tegen het ego om hem te verslaan. Net zomin als je de duisternis kunt verslaan. Het enige wat je nodig hebt, is het licht van het bewustzijn. En jij bent dat licht, Paul.'

'Maar hoe zet ik dat dan in werking? Waar kan ik de schakelaar vinden?'

'Het enige wat jij nodig hebt om je te bevrijden van het ego, is je bewust zijn van de momenten waarop je onbewust handelt, steeds opnieuw. Ego en bewustzijn gaan namelijk niet door één deur. Het ego verliest dan meer en meer zijn macht over je om plaats te maken voor een kracht die veel groter is dan het ego, groter dan het verstand.'

'Wil je zeggen dat het zo eenvoudig is, Zamorel?'

'Het aardse leven is net zo liefdevol of beangstigend als je bewustzijn toelaat.'

Paul zucht diep. 'Alles goed en wel. Maar kan ik wel mijn portefeuille nu terugkrijgen?'

Zamorel grijnst. 'Je vindt 'm onder dat andere voorwerp dat je kunt missen als kiespijn.'

'He, wat bedoel je nou weer?'

Zwijgend wijst het lichtwezen naar het hoofdkussen, waarna Paul opgelucht zijn portefeuille in zijn rugtas stopt. Dan verandert zijn blik weer.

'Hoezo heb ik dat kussen niet nodig? Weet je wel hoe heilzaam en duur dat ding is?'

'Nee, vertel het me eens Paul.' Zamorel wacht uitnodigend af.

'Dat hoofdkussen is geneeskrachtig en zorgt ervoor dat mijn balans hersteld wordt. Het is dus erg belangrijk voor mijn gezondheid.'

'O werkelijk ... ?'

'Eh, ja werkelijk! Wil je soms beweren dat die geneeskracht er niet inzit?'

'Integendeel Paul. Er zit zelfs genoeg technologie in jouw kussen om bij langdurig gebruik je eigen geneeskrachtig vermogen te verstoren. Dit kan ten koste gaan van je gezondheid. Voor even kan het heilzaam zijn. Maar zodra je lichaam in balans is, kun je beter dat kussen weer terzijde leggen.'

'Ja hoor, wat een nonsens! Ik voel me er toch prima bij? Je kunt me veel wijsmaken, Zamorel, maar sinds ik dat kussen gebruik, is mijn lijf gezond. Daarom gaat het altijd met me mee.'

'Zelfs op pelgrimstocht.'

'Zelfs op pelgrimstocht, ja.'

'Als dat jouw waarheid is, nodig ik je uit er nog eens goed naar te kijken. Maar buiten dat zit er nog een facet aan dit verhaal. Misschien wil je vader er iets over vertellen ...'

Paul kijkt de man tegenover hem met doordringende blik aan.

'En wat heb jij daarover te zeggen?'

'Ik spreek nu uit eigen ervaring jongen. Ik weet me nog heel wat momenten op aarde te herinneren waarbij ik vastgeroest leek in mijn ontevredenheid. Vervolgens probeerde ik dan dat gebrek aan voldoening op te vullen door allerlei dingen te kopen, vooral sinds ik me dat financieel kon veroorloven. En ja, ik geloofde die reclameslogans die mij wijs maakten dat dat iets toevoegde aan mijn eigenwaarde, dat ik me daarmee kon onderscheiden van de massa.'

'En wat heeft dat te maken met mijn kussen?'

Pauls ogen blijven strak gericht op zijn vader.

'Wat ik bedoel te zeggen jongen; jij hebt de neiging om, net als ik toen, jezelf beter te voelen door voorwerpen aan te schaffen.'

Jouw ego identificeert zich met dat kussen, vooral omdat het kostbaar is. Maar geen enkel ding kan jou blijvend eigenwaarde geven. Eigenwaarde komt van binnen, niet van buiten.'

'En bovendien', haakt Zamorel in, 'schept die identificatie een gehechtheid aan dingen. Ik proef namelijk jouw obsessie voor dat kussen. Heb je daar zelf enig benul van?'

Paul schraapt zijn keel.

'Ik ben er inderdaad wel erg aan gehecht, ja. Maar stel dat je gelijk hebt, hoe kom ik dan van die gehechtheid af? Wat moet ik daarvoor doen?'

'Wederom niets', zegt Zamorel. 'Het verdwijnt vanzelf zodra jij je niet meer probeert te vinden in voorwerpen. Je hoeft je feitelijk alleen maar bewust te zijn van je gehechtheid aan dingen. Want meestal besef je helemaal niet hoe jij je vastklampt aan iets tot je het verliest of dreigt te verliezen.'

'Net zoals met mijn pasjes, bedoel je?'

'Juist. Maar als jij je van je gedrag bewust bent, begint de identificatie vanzelf al op te lossen. En dat Paul, is het begin van de transformatie van je bewustzijn.'

13. Het pijnlichaam

*Een grief proberen los te laten werkt niet.
Bevrijding komt met het inzicht
in hoe je ego werkt.*

'Voordat je morgen de boot naar het vasteland neemt, wil ik nog iets onder je aandacht brengen, Paul.'

Vanaf de andere kant van de cel ziet Zamorel hoe zijn pupil die ochtend zijn spullen verzamelt. Ook Pauls vader kijkt vanaf de stoel bij het venster toe.

'Ik heb al heel wat om te laten bezinken, Zamorel. Kan daar nog meer bij dan?'

'Ja, want wat ik nu ga zeggen is niets nieuws, je hoeft het je alleen opnieuw te herinneren.'

'Nou, vooruit met de geit.' Paul gaat op het randje van zijn bed zitten.

'Ik wil het hebben over je verslaving aan ongelukkig-zijn.'

'Hoezo verslaving?' Paul voelt hoe zijn hart sneller begint te pompen.

'Je hebt, net als jouw vader tijdens zijn aardse leven, een groot talent ontwikkeld in het aantrekken van ongeluk.'

'Hebben we dit gisteren niet al uitgebreid besproken? Dat doet dus mijn ego.'

'Dat doet je pijnlichaam, om precies te zijn.'

'Ah, natuurlijk, mijn pijnlichaam ... En wat mag dát wel niet wezen?'

'Energie', legt Zamorel uit. Het gaat om de restanten van alle pijn die achterblijven bij elke sterke negatieve emotie die je hebt. Maar omdat je die emotie niet volledig onder ogen ziet, aanvaardt en laat gaan, smelten al deze pijnlijke ervaringen samen en vormen dan een energieveld dat in de cellen van je lichaam leeft.'

'Hm, interessant. Over welke negatieve emoties hebben we het dan?' Paul is oprecht nieuwsgierig.

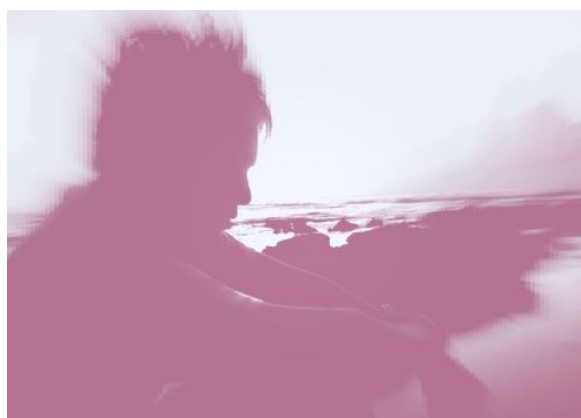
'Dan hebben we het bijvoorbeeld over de pijn uit je jongste jaren, maar ook over de pijn die je daarna ervoer tijdens je pubertijd en je volwassenheid. Een aantal concrete voorbeelden zijn tijdens jouw verblijf hier al uitvoerig genoemd. Dit energieveld van pijn bestaat dus uit oude maar nog zeer levendige emoties. Bijna ieder mens heeft een pijnlichaam.'

'En die van mij is kennelijk groot ... Maar waarom heeft het zo'n vat op mij?'

'Het pijnlichaam smult van drama's. Daarmee voedt het zich. Bij jou is het dus aan het goede adres nietwaar?'

'Je doet net of dat ding kan denken, en zelfs slim genoeg is om mij in te palmen. Toe nou toch, Zamorel ...'

'Nogmaals; je pijnlichaam bestaat uit energie en is dus zeker niet een ding dat je gewoon kunt wegstoppen. En ja, het heeft zijn eigen primitieve intelligentie die geheel gericht is op overleving. Daarom moet het zich regelmatig voeden met nieuwe energie die overeenstemt met zijn eigen energie.'

'Je bedoelt dus te zeggen dat pijn nog meer pijn aantrekt.'

'Zo kun je het inderdaad stellen Paul. Voor het pijnlichaam is elke emotioneel pijnlijke ervaring een waardevolle maaltijd. En dus, om het

kringetje rond te maken, gedijt het zo goed op negatief denken en op drama's. Daarom is het als het ware verslaafd aan ongelukkig-zijn.'

'Maar daar ben ik, wie ik in wezen ben, toch zelf bij? Want net zoals dat voor mijn ego geldt, ben ik toch niet mijn pijnlichaam?'

'Heel goed gezien, Paul. Jij bent dat dekselse pijnlichaam niet.'

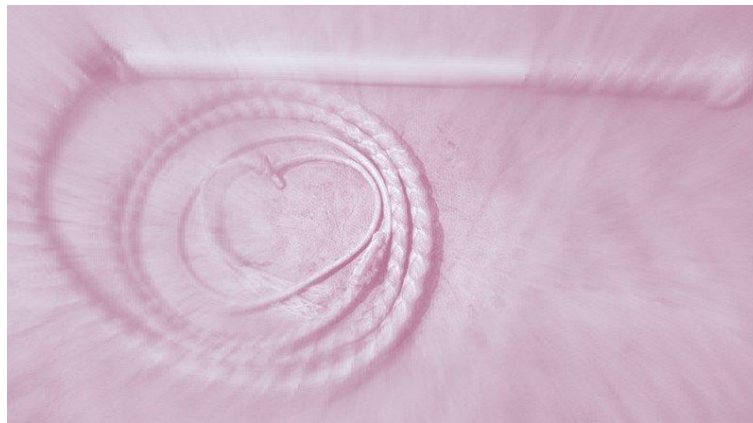
'Oké. Dus ik kan er, als ik het goed begrijp, korte metten mee maken?'

'Dat is vanuit het verstand beredeneerd. Let goed op wat ik je nu ga zeggen. Op onbewust niveau wil je helemaal niet jouw negatieve gedachten stopzetten. Probeer dit goed te begrijpen, Paul. Jouw pijnlichaam leeft door jou heen en geeft zich voor jou uit. Voor het pijnlichaam is pijn puur genot. Hij smult van iedere negatieve gedachte. Je pijnlichaam is het stemmetje in jouw hoofd geworden. Daarom kan alleen bewustzijn hier verandering in brengen. Begrijp je dat?'

Paul krabt op zijn hoofd. 'Dus mensen zijn vaak het slachtoffer van hun eigen pijnlichaam Zamorel?'

'Het zit zo: alhoewel sommige mensen overwegend 'dader' of 'slachtoffer' zijn, willen de meeste pijnlichamen zowel pijn ondergaan als ook toebrengen. In beide gevallen gaat het namelijk om dezelfde energie.'

'Dus als ik het goed begrijp, ging dat ook voor jou op', vraagt Paul aan zijn vader.

'Zeker jongen. Mijn pijnlichaam was op een gegeven moment zo immens groot, dat het aan alle kanten om zich heen sloeg. Het deelde rake klappen uit terwijl het ondertussen, om zich nog meer te voeden, ook steeds zelf slagen van de zweep incasseerde. Het waren dus twee kanten van dezelfde medaille.'

'En bij jou is dat ook al op jonge leeftijd ontstaan,' weet Paul nu.

'Inderdaad, ik koesterde al heel vroeg grieven die al snel daarna hun eigen leven gingen leiden. Steeds opnieuw stak de dwangmatige gedachte dat mij zo veel leed was aangedaan, de kop weer op. Dat stopte ook niet

wanneer ik deze stemmetjes met mijn verstand de mond probeerde te snoeren. Het groeide en groeide alleen maar verder.'

'Dat is dus precies wat ook met mij is gebeurd,' concludeert Paul.

'Correctie; wat met jou nog steeds gebeurt', interrumpeert Zamorel. 'Kijk Paul. Je moet steeds heel eerlijk tegen jezelf zijn om te zien of je nog grieven koestert, of je in iemand anders nog een "vijand" ziet waardoor jij je pijnlichaam in stand houdt.'

'En als dat zo blijkt te zijn, moet ik die grief loslaten, toch Zamorel?'

'Nee, dat gaat niet lukken. Proberen los te laten werkt niet. Het vergevingsproces treedt pas in werking zodra je beseft dat de grief er alleen maar toe dient om je ego en pijnlichaam in stand te houden. Als je dat kunt zien, werkt dat inzicht bevrijdend.'

'Maar dat betekent niet automatisch dat ik snel verlost zal zijn van mijn pijnlichaam nietwaar?'

'Dat klopt Paul. Het lost niet zomaar ineens op, maar begint wel steeds meer energie te verliezen als je consequent je bewustzijn erop loslaat. Wat er gebeurt, is dat je denken steeds minder wordt verduisterd door emoties. Maar let op. Het pijnlichaam zal er alles aan doen om te overleven en zal moord en brand schreeuwen dat je van alles is aangedaan en dat anderen jouw vergeving niet verdienen. Maar als je dat door hebt en volhardt in je nieuwe besef, zul jij hoe dan ook zegevieren. En na een poos wordt je pijnlichaam brandstof voor bewustzijn.'

'Dus goed beschouwd kun je met een groot pijnlichaam een even groot bewustzijn creëren?' Paul begint het steeds beter te begrijpen.

'Dat bedoel ik helemaal. Niet voor niets hadden veel van de meest wijze en verlichte mensen op aarde ooit een zwaar pijnlichaam.'

'En die staat van verlichting is voor mij ook nog mogelijk, Zamorel?'

'Alles is mogelijk Paul, omdat alles afhankelijk is van de keuzes die jij ieder moment van je leven maakt. Onthoud tot slot dit: niemand kan je echt vertellen wie je bent, je bent namelijk in wezen al wie je bent. Maar zonder bewustwording schijnt je authentieke zelf niet de wereld in.'

14. Verbonden zielen

*Wij zijn Gods geliefde kinderen,
gezegend om ultieme vrede te ervaren.*

Nadat Paul de volgende dag de lunch in de refter heeft genuttigd en een wandeling heeft gemaakt in de kloostertuin, betreedt hij kalm voor de laatste keer zijn cel. Door zijn gesprekken op deze heilige plek en door zijn droom van de afgelopen nacht, waarin Michaël hem heeft toegesproken, voelt hij zich ontlast van een stuk verleden dat zoveel jaren aan hem heeft geknaagd. Dan verschijnt zijn vader in de cel.

‘Dag vader, ik wil graag afscheid van jullie nemen. Waar is Zamorel?’

‘Die zal zich in het klooster niet meer laten zien, jongen. Onthoud echter dat Zamorel altijd en overal bij je is en klaarstaat om je te helpen zodra je die wens kenbaar maakt. Het leek iedereen het beste dat wij samen nog een afsluitend gesprek hebben voordat je naar huis terugkeert.’

‘Ik begrijp ‘t. Er is veel gebeurd tijdens mijn kloosterverblijf. Ik voel me nu een heel stuk meer geliefd en geaccepteerd. Ook door jou.’

‘Jij bent Gods geliefde zoon, jongen. Vergeet dat nooit. Ik weet dat jij erin kan slagen innerlijke vrede te ervaren tijdens je aardse leven. Dat je in je hart zult kunnen voelen hoe het is om jezelf en de wereld te vergeven.’

‘Ik heb daar ook alle vertrouwen in, hoewel ik me er wel bewust van ben dat het nog een lange weg zal zijn met de nodige valkuilen. Daar

zorgen mijn ego en pijnlichaam wel voor. Maar met alle spirituele hulp moet ik toch een heel eind kunnen komen, nietwaar?’

‘Ja jongen. De boot vertrekt over een uur vanuit de haven. Is er nog iets wat je me wilt zeggen voordat we beiden het klooster verlaten?’

‘Ja vader. Ik wil je zeggen dat ik het begrijp. Ik snap nu wat jouw motieven waren om te handelen zoals je hebt gedaan. Ik begrijp nu dat jouw middelen, of liever gezegd de middelen van jouw ego, het ultieme doel moesten heiligen. En ... ik begrijp dat jij dat uit angst deed, en dat het feitelijk een roep om liefde was.’

‘Dat is fijn jongen. Fijn dat je ervoor kiest dit zo te zien. Het zal je rust geven.’

‘Jij was aangeschoten wild dat z’n welpen dwong te snel zelfstandig te worden. Hardhandig, want de tijd tikte luid en duidelijk door. Het was eten of gegeten worden. Net zoals jou dat was aangeleerd. Je kinderen werden het slachtoffer van jouw bewind. Maar Patrick, Patty en ik zijn nu volwassen. Wij mogen zelf ervoor kiezen anders naar de situatie te kijken en de regie van ons leven in eigen hand te nemen.’

‘Dat klopt helemaal. In feite draait alles om je eigen keuzes in het leven. Ik heb de mijne gemaakt en dat had zo z’n functie. Maar nu zou ik het anders doen. Inzicht doet heel veel met een ziel. Dat weet jij in wezen ook, omdat jij er gehoor aan gaf om deze pelgrimstocht te ondernemen. Jij bent er klaar voor je leven een andere wending te geven zoon.’

‘Ik zie nu inderdaad duidelijk de overeenkomsten tussen jou en mij. Ook jouw kinderlijke onschuld loste op tijdens het ontluikende besef, dat in wezen een misvatting was, dat de hel op aarde moest bestaan. Onze jongenslichamen werden geladen met de ervaringen van een veteraan. Wij zijn wel degelijk verbonden, vader.’

‘Ja, dat heb je goed begrepen, jongen. Onze zielen zijn voor eeuwig verbonden.’

Als Paul de deur achter zich heeft dichtgetrokken, ziet Ben het hoofdkussen van zijn zoon nog op het bed liggen. Er verschijnt een glimlach op zijn gelaat. Zijn oog valt vervolgens op een stuk papier dat op de lessenaar ligt. De woorden, die even tevoren zorgvuldig door Paul zijn geformuleerd, klinken Ben op deze vredige zomermiddag als een heilig vers in de oren.

*'Je handen hebben me pijn gedaan,
jouw woorden me gekwetst.
Je onmacht ontzegde me
een warm en veilig nest.*

*Toch weet ik nu wat liefde is,
een verband om de gapende wond,
die via jou, generaties hiervoor,
in duisternis z'n oorsprong vond ...'*

Inspiratiebronnen

Bij het schrijven van dit boek heb ik mogen putten uit eigen ervaringen (en die van mijn naaste omgeving), universele wijsheid, gedocumenteerde kennis en dagelijkse inspiratiebronnen.

Zo vinden een aantal passages hun oorsprong in de door mij bijgewoonde stilteweekenden in het voormalige fraaie klooster van de Minderbroeders Kapucijnen in Breda.

Tevens heb ik veel inspiratie mogen opdoen bij diverse spirituele cursussen en bijeenkomsten die ik in de loop der jaren heb bijgewoond.

Diverse passages zijn geïnspireerd door het boek 'Een nieuwe aarde' van Eckhart Tolle.

Het gedicht 'Gesprek met een steen' is afkomstig van Wislawa Szymborska.

Mijn allergrootse inspiratie ontvang ik van Abraham Hicks die vol liefde en humor The Law of Attraction onderwijst.

Ben je geïnteresseerd in bewustzijnstrainingen en/of -coaching, kijk dan op mijn site www.joycebeckker.nl. Hier vind je een aanbod dat jou verder helpt in jouw eigen wonderlijke tocht zodat jij je missie leeft in de nieuwe samenleving.

Het gaat je goed!

Hartegroet,

Joyce Beckker, 4 mei 2020

joyce@joycebeckker.nl - www.joycebeckker.nl